

De Gildetrom

Magazine van de Noord-Brabantse schuttersgilden

**Pieter Penninx,
vendelambassadeur**

BELIEN

Uw gildekleding en
toebehoren, perfect op maat
gemaakt in eigen atelier.

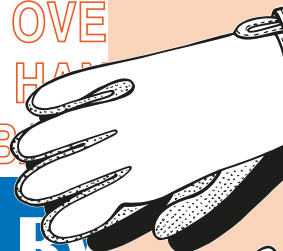
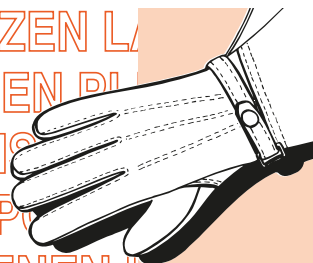
Wij zijn gespecialiseerd in sjerpen,
hoeden (in vele modellen, kwaliteiten
en kleur) en gildekousen tot ver over
de knie (alleen bij ons verkrijgbaar).
Ook kunnen logo's (patroonsheiligen)
ingeborduurd worden!

Alle door ons geklede gilden worden
ook door ons onderhouden!

Kerkstraat 20, 3930 Hamont, België
Telefoon: 00 32 - 11 - 44 52 58

LAARZEN LAARZEN LAARZEN
PLUIMEN PLUIMEN PLUIMEN
BATONS BATONS BATONS
POMPONS POMPONS POMPONS
UNIFORMSCHOENEN
LEERWERK LEERWERK
TWIRLSCHOENEN
INSTEPSCHOENEN
OVERSCHOENEN
HANDSCHOENEN
BATON-TASSEN

VAN BEERS B.V.
S C H O E N F A B R I E K

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 2722 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031 (416) 27 22 54

SHAKO'S SHAKO'S SHAKO'S

EDELSMEDERIJ
NOL COOPMANS V.O.F.
GESLAGEN SCHOONHEID

ATELIER VOOR HET LATEN ONTWERPEN EN
VERVAARDIGEN VAN AL UW EXCLUSIEF
HANDVERVAARDIGD GILDEZILVER

NIEUW ADRES

Staarten 10
5281 PL Boxtel
Tel. 0411-76 00 06

GRAVEREN - DRIJVEN - CISELEREN - GIETEN

Concentratie, geduld en
een vaste hand is ook bij óns
de sleutel tot succes...

In ons atelier
vervaardigen wij
al ruim 40 jaar
op professionele
wijze glide- en
koorkleding.

OOK ACCESSOIRES
ZOALS HOEDEN, SOKKEN,
VEREN, RIEMEN, ETC. ZIJN
BIJ ONS VERKRIJGBAAR

't atelier

Handelsweg 15-15a • 5071 NT Udenhout
TEL (013) 511 49 23 • www.tateller.eu

Driemaandelijks magazine van de
Noord-Brabantse schuttersgilden
Uitgave van de stichting De Gildetrom
ISSN 1380-233X
Jaargang 62 (2015) nummer 2

HOOFDREDACTEUR

Peter van Kuijen
Morgenroodstraat 10, 5641 HD Eindhoven
T 040 281 50 31 E p.van.kuijen@on.nl

ADJUNCT HOOFDREDACTEUR

Vacant

CORRECTOR

Felix Crooijmans
Gravenstraat 14, 5663 GC Geldrop
T 040 285 05 43 E fmwcrooijmans@gmail.com

VERSLAGGEFFSTER

Joke van Gils
Bergstraat 20, 5175 AA Loon op Zand
T 0416 36 23 25 E joke.vangils@home.nl

AFGEVAARDIGDEN

Noordbrabantse Federatie
Ton de Brouwer
Ruitenweg 6, 5674 XB Nuenen
T 040 284 22 12 E a.debrouwer01@onsnet.nu

Europese Gemeenschap van Schuttersgilden

Gerard van Eum
Grootmaat 11, 6903 XA Zevenaar
T 06 48794166 E vaneumg@tele2.nl

KRINGREDACTEUREN

LAND VAN CUIJK
Hanny Hamers-Heessen
Lamoenenhof 3, 5371 DD Ravenstein
T 0486 41 15 52 M 06-20 79 96 51 E Hanny.hamers@planet.nl

KEMPENLAND

Piet van de Wiel
Boekweitstraat 34, 5632 KJ Eindhoven
T 040 241 09 78 E ripilimielki@kpnplanet.nl

MAASLAND

Hetty Verhoeven
Kepestraat 27, 5386 DD Geffen
T 073 5323244 M 06 30 58 26 09
E hettyverhoeven@home.nl

KWARTIER VAN OIRSCHOT

Gert van Elderen
Eysenbrand 15, 5066 GC Moergestel
M 06 51 396 608 E gjmvanelderen@home.nl

PEELLAND

Jeanne Pennings
Meijerijstraat 26, 5735 KE Aarle-Rixtel
T 0492 38 30 20 M 06 43 09 01 71
E jeanne.pennings@gmail.com

BARONIE EN MARKIEZAAT

Cees Martens
Gommerstraat 9, 4891 AP Rijsbergen
T 076 596 20 19 E circus.tommy@wxs.nl

ADMINISTRATIE EN ABONNEMENTEN

Peter Lathouwers
Past. Castelijnsstraat 33, 5423 SP Handel
T 0492 32 39 40 E secretariaat@degildetrom.nl

BETALINGEN

RABOBANK Steensel
Rekeningnummer: IBAN-nr: NL87 RABO 0134 5088 74
Stichting De Gildetrom

Van de redactie

Er is de afgelopen tijd binnen de redactie van De Gildetrom heel wat gebeurd.

Kring Kwartier van Oirschot heeft in de persoon van Gert van Elderen een nieuwe kringredacteur gevonden. Wij danken Jan van Gelooven voor zijn inzet van de afgelopen jaren. In deze Gildetrom stelt Gert zich aan u voor.

Adjunct-hoofdredacteur Harry Kloppenburg heeft zijn functie van adjunct-hoofdredacteur neergelegd. Harry is de afgelopen jaren een van de kartrekkers geweest met betrekking tot het verbeteringstraject van de Gildetrom. De leden van de redactie en het bestuur danken Harry voor de fijne samenwerking en zijn deskundige inbreng.

Dat de Nederlandse taal niet gemakkelijk is, weten we allemaal. Maar hoe wordt nu statiedag geschreven? Met één of twee a's? Zie verderop in dit tijdschrift.

De gewerschietende gilden zijn ondergebracht in de overkoepelende organisatie KNTS (Koninklijke Nederlandse Traditionele Schutters). Hierover een informatief artikel.

Het nieuws uit de kringen vindt u, zoals gebruikelijk, in de aparte rubrieken.

Helaas zijn ons weer veel gildeleden ontvallen. Wij hopen dat de familie troost kan vinden in de mooie herinneringen en wensen gildes sterkte bij het gemis aan hun vaak actieve gildeleden.

Verder zijn er de informatieve artikelen, ingezonden stukken, interviews en ook de jeugd is van de partij.

De complete redactie wenst u veel leesplezier toe.

Peter van Kuijen
Hoofdredacteur

Sluitingsdatum inzending 2015/3: 20 juli 2015.

Stuur a.u.b. de kopij zo snel mogelijk door naar uw kringredacteur.
Kopij na 20 juli wordt bewaard voor het volgende nummer.

VOORWAARDEN

Abonnementsprijzen voor 2015 zijn:

Particulier abonnement € 13,00 (indien een machtiging tot automatische overschrijving is verleend € 10,00). Collectief abonnement via gilde € 10,00.

Indien geen machtiging tot automatische overschrijving is verleend, wordt voor de incasso van het totaalbedrag per gilde € 3,00 in rekening gebracht.

Buitenlands abonnement: € 20,00. Het abonnement geldt voor een kalenderjaar en wordt geacht te zijn voortgezet, indien niet vóór 1 november opzegging heeft plaatsgehad. Nieuwe abonnementen kunnen onmiddellijk ingaan. De redactie houdt zich het recht voor, teksten naar beste weten en in ieders belang te redigeren.

Advertentietarieven worden op aanvraag medegedeeld.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de stichting De Gildetrom. De ingezonden artikelen vallen buiten de verantwoordelijkheid van de hoofdredactie.

Vormgeving en lay-out: Olafs Grafische Vormgeving

Druk: Drukkerij Weemen Gemert. Oplage: 3500 stuks.

40 1974-2014
JAAR

We bekijken het hele plaatje.

**Dat is
duidelijk.**

Haps
Boxmeer
Druten
Gemert
Grubbenvorst

Communicatie
Drukwerk
Signing
Webservices
Warehousing

Drukwerk & Communicatie

weemen

www.weemen.nl

JOHN BIJSTERVELD
MEESTER GOUDSMID / EDELSMID

Leenderweg 37
5554 CK Valkenswaard
TEL. 040 - 204 24 89
goudsmidbijsterveld@hetnet.nl
www.goudsmidbijsterveld.nl

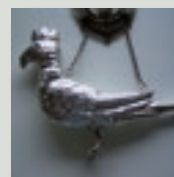

EXCLUSIEF GILDEWERK
VOOR EEN PERSOONLIJK ACCENT

Goud- Zilver Atelier
Andriessen

voor al uw
Schutters en Gilde zilver

Dorpsstraat 18
5708 GH Helmond
Tel. 0492-550792
www.andriessen-helmond.nl

De koningsschilden van
Kees Ketelaars
Eigentijdse vormgeving met
gevoel voor traditie

Sieraden Sculpturen Schilderijen

Kees Ketelaars

Di t/m Vr 9-18u Za 9-13u www.keesketelaars.nl 013-5133168

Gildeboom en gildelied al eeuwenlang verbonden via teren Soester gilde

Kleurrijke beleving in vestingstadje Ravenstein

Basisschool 't Ven beleeft Middeleeuwen

Van de redactie

Peter van Kuijen..... 3

Redactienieuws

Nieuwe kringredacteur
Kwartier van Oirschot 13

Informatief

Is het statiedag of staatsiedag?..... 6
Gilde Sint Antonius Abt Vorstenbosch krijgt koninklijke erepenning toegekend 7
Gildeboom en gildelied al eeuwenlang verbonden via teren Soester gilde..... 8
Gildefeesten versie 2.0..... 11
Over het hoe en waarom van de KNTS.... 12

Ingezonden

Mededelingen kringbestuur
Land van Cuijk..... 14
Kleurrijke beleving in vestingstadje Ravenstein..... 15
Daor hède de guld..... 16
Gestolen koningszilver Sint Jacobusgilde
Zeeland nog altijd spoorloos..... 18
Nieuw gildevaandel voor Sint Jorisgilde
Gemert..... 19
Werk aan de winkel 20
Het verschijnsel 'nieuwe deken' bij de
Gruun Schut Gemert 22

Interview

20 Jaar jonge veteranengroep..... 23
Vendelambassadeur Pieter Penninx..... 24

Jeugd..... 27

Kringnieuws

Land van Cuijk..... 30
Kempensland 31
Maasland..... 34
Kwartier van Oirschot..... 38
Peelland..... 40
Baronie en Markiezaat..... 43

In memoriam

Mogen zij allen rusten in vrede..... 44

Foto oude doos..... 46

Agenda..... 48

“Hoe spel ik statiedag, is het nou statiedag of staatsiedag?” werd me onlangs gevraagd. Veel gilden kennen behalve statiedag/staatsiedag ook nog de begrippen patroonsdag of naamdag, teerdag en optrekdag. Wat zijn nou de verschillen of de overeenkomsten?

Is het statiedag of staatsiedag?

DE PATROONSDAG

Het woord ‘patroon’ is afgeleid van het Latijnse woord ‘patronus’, het betekent: schutspatroon, beschermheilige, beschermheer, verdediger. De patroonsdag, soms ook naamdag genoemd, is de feestdag van de schutspatroon (beschermheilige) naar wie het gilde is vernoemd. De feestdag van een heilige is meestal niet zijn geboortedag maar zijn sterfdag.

Vroeger kwamen gildebroeders veelal op de patroonsdag bij elkaar voor de jaarvergadering. De patroonsdag was de dag van ‘rekening en verantwoording afleggen’: de inkomsten (voor bijvoorbeeld de Ambrosiusgilden waren dat de interesten van de bijen) en de boetes werden geïnd, de kas werd opgemaakt, nieuwe leden werden gebaloteerd, de bestuursleden werden gekozen, de vaandrigverkiezingen werden gehouden en er werd een gildeknecht aangewezen.

TEERDAG

Het woord ‘teren’ is van Germaanse oorsprong, het betekent: vernietigen of verscheuren en is nog herkenbaar in de afleidingen: ‘verteren’ (het doen ontbinden van voedsel) en ‘tering’ (tuberculose, een slopende ziekte). ‘Teren’ heeft in het Middelnederlands zowel de betekenis van ‘verteren, gebruiken, verbruiken’ als ‘eten en drinken’. De laatste betekenis is later verder afgezwakt tot ‘in zijn levensonderhoud voorzien’.

De gilden gebruik(t)en de term ‘teren’ in de zin van: eten, drinken, opmaken. Als er genoeg geld in kas was teerde het gilde. In

vorige eeuwen keken de gildebroeders en hun vrouwen uit naar de teerdag. Er was weinig vertier, vaak was het gilde het enige pleziertje dat ze hadden. Bij het gilde kon men eten, drinken en dansen.

STATIEDAG OF STAATSIEDAG

Het woord ‘statie’ is afgeleid van het Latijnse woord ‘statio’, het betekent: het stilstaan, stand of standplaats. Een statie is een plaats waar men stilstaat, een halte. ‘Staatsie’ betekent: uiterlijke pracht. Aanvankelijk gebruikte men in het Middelnederlands het woord ‘staatsie’ voor een verhoging waar een vorst(in) op zat, later werd het gebruikt voor een podium waarop de schepensbank zetelde. Daarna kreeg het de betekenis van uiterlijke praal en plechtige stoet of optocht.

Deze betekenis heeft zich ontwikkeld naar de fraaie vertoningen die werden opgevoerd, men kan denken aan de landjuwelen, waar zowel een optocht met praalwagens als toneelvoorstellingen voorkwamen.

De schrijfwijzen ‘statiedag’ en ‘staatsiedag’ zijn beiden goed: de ene schrijfwijze duidt op ‘het stil staan bij de oprichting’, de andere schrijfwijze duidt op de te houden optocht, al dan niet met pracht en praal.

Tegenwoordig worden de woorden statiedag, teerdag vaak door elkaar gebruikt, er wordt meestal dezelfde dag mee bedoeld.

De statiedag wordt eens per jaar gehouden. De leden staan die dag stil bij de oprichting van de vereniging en houden de jaarvergadering. Tijdens de jaarvergadering worden nieuwe leden en bestuursleden aangestemd en worden het jaarverslag en het financiële

jaarverslag besproken en goedgekeurd.

OPTREKDAY

Sommige gilden in het oosten van Brabant houden een jaarlijkse optrekdag. Zij bedoelen hiermee bijna altijd de jaarlijkse statiedag of teerdag. De etymologische woordenboeken geven voor het begrip ‘optrekken’ een heel andere betekenis dan de gilden. De gewone woordenboeken geven voor ‘optrekken’ onder andere het begrip ‘opmarcheren’. De gilden trekken tijdens de statiedag/teerdag op van kerk naar stadhuis naar gildekamer, waar zij daarna bijvoorbeeld een nieuwe deken kiezen en een feestavond houden. Er zijn ook gilden die elke dag waarop zij er in optocht op uit trekken een ‘optrekdag’ dag noemen.

Het moge duidelijk zijn dat elk gilde zijn dagen kan noemen zoals hij dat wil. Er zijn maar enkele regels ten aanzien van de schrijfwijze: 1) Schrijf het consequent hetzelfde. 2) Er staat geen spatie in. 3) De naam begint met een kleine letter, tenzij je in de naam verwijst naar de patroonheilige, bijvoorbeeld: Hubertusdag. ■

BRONNEN:

- P.A.F. van Veen en N. van der Sijs (1997), ‘Van Dale Etymologisch woordenboek’
- J. de Vries (1971), ‘Nederlands Etymologisch Woordenboek’.
- M. Philippa e.a. (2003-2009), ‘Etymologisch Woordenboek van het Nederlands’.

Heeft u zich al aangemeld voor de digitale Nieuwsbrief van De Gildetrom?

Neen? Geef u zich dan nu op met uw e-mailadres: nieuwsbrief@degildetrom.nl

Voor de rubriek kringnieuws kreeg ik een stukje kopij met als titel 'Koninklijke erepenning voor het Gilde Sint Antonius Abt Vorstenbosch'. Natuurlijk weet ik dat er meer gilden zijn met een koninklijke erepenning, maar hoe kom je daaraan?

Gilde Sint Antonius Abt Vorstenbosch krijgt koninklijke erepenning

Na het lezen van dat stukje kopij ga ik navraag doen bij diverse gildeleden of zij weten hoe en waarom je een koninklijke erepenning krijgt. De meesten kijken of ze water zien branden; zij weten het dus duidelijk ook niet. Daarom besluit ik contact op te nemen met het gilde dat recentelijk een erepenning mocht ontvangen. Op 15 december 2014 is de koninklijke erepenning door burgemeester Marieke Moorman van de gemeente Bernheze uitgereikt aan het Gilde Sint Antonius Abt te

De erepenning van koning Willem-Alexander.

Vorstenbosch. Dit gilde heeft in 2014 zijn 375-jarig bestaan gevierd en dat was een goede reden om de erepenning aan te vragen. Een afspraak met dekschrijver Marc Somers en beschermheer Jan van der Linden is snel gemaakt. De beide heren vertellen mij dat er in 2001 ook al een verzoek is ingediend, maar dat werd afgewezen omdat het niet het goede jaar was.

Je kunt een verzoek indienen als een vereniging 50 jaar of met een volgend veelvoud van 25 jaar bestaat. De aanvraag is ongeveer zes maanden onderweg, dus wil je deze voor een bepaalde gelegenheid krijgen, wees er dan op tijd bij. In Vorstenbosch zijn ze op tijd begonnen, maar in verband met de troonwisseling heeft men een paar brieven opnieuw moeten schrijven. Je vraagt de koninklijke erepenning aan bij Zijne Majesteit de Koning. Verder moet je aan nogal wat voorwaarden voldoen. Veel gemeenten hebben hiervoor een handleiding, hoewel de meeste gemeenten er niet veel ervaring mee hebben. De koninklijke erepenning wordt niet vaak aangevraagd en dus ook niet vaak uitgereikt. In de handleiding staat bijvoorbeeld dat je een authentiek bewijs van oprichting moet hebben en een geschiedschrijving van de vereniging. Je moet bij de Kamer van Koophandel staan ingeschreven met de juiste namen van het bestuur. Het gilde van Vorstenbosch heeft drie jaarverslagen en drie financiële verslagen als bijlage ingeleverd. Dit om te laten zien of de vereniging financieel gezond is. Het bestuur moet van onbesproken gedrag zijn en in het advies van de gemeente wordt opgenomen bij welke overkoepelende organisatie de vereniging is aangesloten. De aanvraag voor de koninklijke erepenning gaat eerst naar de gemeente. Deze stuurt de aanvraag met advies naar de commissaris van de koning en, bij akkoord, wordt de aanvraag doorgestuurd naar het kabinet van de Koning. Bij alles telt vooral het maatschappelijke en sociale belang van de vereniging. Als je dit niet kunt aantonen, ben je bij voorbaat kansloos. Wat die maatschappelijke en sociale betrokkenheid betreft, is dat voor Vorstenbosch en de meeste gilden geen

probleem. Bijna alle gilden zijn betrokken bij bijvoorbeeld de jaarlijkse dodenherdenking en Koningsdag. Ook hebben veel gilden een jaarlijkse activiteit waarvan de opbrengst voor een goed doel is. Dat alles telt mee. Bij het Gilde Sint Antonius Abt in Vorstenbosch zien ze de toekenning van de erepenning als een enorme waardering voor het hele gilde, voor de leden en de overheid. Zij zullen met trots de afbeelding ervan gebruiken op hun brieven en andere administratieve stukken. Na al deze informatie heb ik de heren hartelijk bedankt voor het gesprek en de koffie. Ik ben veel wijzer geworden. En op de valreep drukken Jan en Marc me op het hart dat, wanneer er gilden meer informatie of hulp nodig hebben, ze graag bereid zijn die te geven. Het adres staat in het vademecum van de NBFS. ■

Burgemeester Marieke Moorman overhandigt de koninklijke erepenning aan hoofdman Maarten Hoefs.

Het jaar 2015 is voor de leden van het Groot Gaesbeeker Gilde of Sint Aechten Schuttersgilde van Soest een teerjaar. Een teerjaar wordt sinds de jaren '70 van de vorige eeuw om de vier jaar gehouden, in de periode tot 1926 varieerde de frequentie van eens in de twee jaar tot eens in de zeven jaar. Tere was en is een belangrijke en kenmerkende activiteit van alle gilden in de Nederlanden. De teermaaltijden zijn daarbij beroemd dan wel berucht (afhankelijk van het oog van de beschouwer) in de geschiedenis van de gilden. Wat in Soest de gang naar en dans rondom de gildebroom extra bijzonder maakt, is een gildelied dat al eeuwenlang een belangrijk en bij ons weten redelijk uniek onderdeel van de ceremonie uitmaakt. Ook in teerjaar 2015 is het trekken naar en dansen om de gildebroom en het zingen van het eeuwenoude gildelied Een Babyloontje onderdeel van het uitgebreide programma van de jaarlijkse gildefeesten eind augustus.

Gildebroom en gildelied al eeuwenlang

HISTORIE VAN HET SOESTER GILDE

Op basis van historisch onderzoek wordt ervan uitgegaan dat het gilde in Soest tussen 1352 en 1356 moet zijn opgericht als schuttersgilde. Al in de 14e eeuw is er sprake van dat het gilde beschikt over eigen landerijen. De oudst bekende Caert dateert van 3 juni 1560. In het werk van Anthonius Mattheaenus "De jure gladii", hetwelk in 1689 te Leiden werd uitgegeven, wordt een afschrift van deze Caert/Charter gepubliceerd. In deze Caert worden de belangrijkste regels van het Soester gilde beschreven zoals doelstellingen, voorwaarden om lid te worden, de kerkelijke plichten, het koningsschieten en het landbeheer.

De belangrijkste historische gebeurtenissen alsmede de boekhouding van het gilde zijn vastgelegd in twee oude gildebomen die de periode bestrijken vanaf 1682 tot 1907.

In recenter tijd is er sprake van een veel uitgebreider archief. De uit die gildebomen af te leiden wisselende frequentie van teren zal te maken hebben gehad met de hoogte van de opbrengsten van de landerijen die door het gilde aan haar leden werden verpacht. Het feit dat er dus pas iets gevierd werd als er wat te verteren was, zegt genoeg over het belang van het teren en moet wel de belangrijkste verklaring zijn van het voortbestaan in een regio, waar nu geen schuttersgilden meer aanwezig zijn. In de periode 1927 tot en met 1960 is er niet geteerd. Een aantal keren is de opbrengst in contanten aan de leden uitbetaald door ouderman (voorzitter) en penningmeester, die dan een rondje langs de 'autochtonen' maakten in ons dorp, dat in die decennia door een grote instroom van forensen sterk uitdijde. Over het koningsschieten is behoudens de procedure niets bekend tot 1960, toen het koningsschieten in Soest is heringevoerd na

eeuwenlange afwezigheid.

DE GANG NAAR DE GILDEBOOM TIJDENS DE TEERDAGEN

In Soest staat al eeuwenlang een lindebroom, die bekend staat als de gildebroom. De linde is volgens overlevering de nauwst met het leven van de mensen verbonden boom. Zeker op de boerenerven trof je veel lindebomen aan, omdat deze voor bescherming tegen de bliksem zouden zorgen. De lindebroom was in vroeger tijd ook de boom waaronder de rechtspraak plaats vond. Een lindebroom wordt gezien als symbool van kracht en standvastigheid. Uit de geschiedenis van Soest zijn vele voorvallen bekend waar de rechtspraak over geschillen plaats vond onder de gildebroom. Door de eeuwen heen zijn er verschillende bomen geplant als gildebroom, ter vervanging van een boom die was dood gegaan, of als de grond waarop de boom stond nodig was

voor de aanleg van een weg en zelfs voor de aanleg van een spoorlijn (1898). De huidige gildebroom is in 1952 geplant in de directe nabijheid van de landerijen die het langst in het bezit van het gilde zijn.

Tot aan 1927 was er sprake van drie aaneengesloten teerdagen. In de Caert uit 1560 wordt vermeld dat deze zullen aansluiten op het koningsschieten op tweede pinksterdag. In 1685 is echter al sprake van teren eind september. Door de eeuwen heen zie je het moment verschillende keren wisselen. Wat we niet zien veranderen is het feit dat tijdens de teerdagen, nadat de gildeleden ter kerke zijn geweest en de mis ter intentie van het gilde hebben bijgewoond, naar de gildebroom wordt getrokken. De gildeleden werden vooraf gegaan door trom en gildevlag/banier en in sommige gevallen ondersteund door viool en tuba, of andere in de afgelopen eeuwen gebruikelijke melodie-instrumenten.

verbonden via teren Soester gilde

Jac. Van Looy in zijn boek *De wonderlijke avonturen van Zebedeus*

DE VIERENVEERTIGSTE DAG

*Dit is mijne vinger,
En dit is mijne duim,
Waar zou ze wezen?
Waar zou ze zijn?*

Aldus verwoordde zich het wijsje van den bakker langs den eenzijds open weg dien onze held was gaande. Een tuilmansjongen zong het, klomp-klossend uit een koffiehuisje; een zwartgetande vrijster zong het, wijdbeens stappend in haar donkere rokken. Dan liep een gansche bende eensgezind, getooid met roodgebiesde petten als soldaten, in schettering en paukende muziek, die als een roesje met hen mee-

voer in de lauwe lucht en Zebedeus herkende al de instrumenten, al de glimmende figuren voor de bolle wangen, de drachtige, ten buik gedragen trom, de groote hoorn waarin de knaap geklonken liep als in een gulden boei van roem. Geloop of ergens brand was, was er komend; een boer kwam hard draven, schoor op een ploegpaard zittend met oranje dek en toonend breed in 't achterover hellen zijn dubbelborstig vest; notabelen stapten bewust; de kapelaan kwam aangepeddeld met zijn lage hoedje en liet zijn fiets omkantelen en stond er spillebeinig en met zilveren ruitjes op zijn schoenen bij een gladgeschoren raadsheer ijverig te vragen. Dichtbij een grasplein postten zich de muzikanten om een lindeboom waarvan

de stam door een oude drievoet was omzet. Een rei bedaagder dorpelingen had zich daar verzameld en maakte zich klaar om rond den boom te dansen. Dit is mijne, hieven zij hun vinger en, dit is mijne, hieven zij hun duim en lieten die dan weder naast elkander hangen. De vrouwen waren aangekleed met kostbare zijden bouwen en veelkleurige keursen en zilveren kasken hadden zij om 't hoofd, die hun de wangen als tot bloedens knepen. De mannen, streng gestropdast, meestal luuster-zwart, droegen koteletjes bij hun stoere ooren; een flesch-hals stak er uit een jekker op. Dan bij het nooden van de koperen fanfare, schakelden zich ten leste hun knuisten, doch de mannebenen bleven staken, wankel van bewegen.

Al zingend trok men naar de boom en maakte daaromheen een zogenaamde reidans. Uit krantenberichten begin zoste eeuw wordt duidelijk dat het zingen luidkeels was en dat de nodige drank werd meegevoerd. Vanaf de gildeboom werd de tocht voortgezet naar de herberg waar geteerd werd. Om de eetlust op te wekken en de waard de gelegenheid te geven zijn herberg/eetgelegenheid op te ruimen, werd tijdens de middagen vaak nog een tocht/processie naar de gildeboom en door het dorp Soest gemaakt. In het boek van de schrijver Jac. Van Looy *“De wonderlijke avonturen van Zebedeus”* wordt uitgebreid en op een bijzondere manier verslag gedaan van zowel optocht als het

dansen om de gildeboom en het zingen van het gildelied in 1923. Het feit dat hij weliswaar inwoner van Soest was, maar niet hier opgegroeid en zeker geen gildelid geweest is, zullen er aan bijgedragen hebben dat de nodige dichterlijke vrijheden geslopen zijn in zijn beschrijving van dit ongetwijfeld in zijn ogen als “inboorlingentraditie” te kwalificeren schouwspel. Gedurende de teerdagen was in vroeger tijd in Soest een aparte verordening van kracht, waarbij werd afgesproken dat de politie niet zou optreden rondom het feest van de gildeliden. Toch werd af en toe de hulp ingeroepen wanneer er door de drank een opstootje ontstond. Evenzo zijn er anekdotes dat een

te hulp geroepen en/of plichtsgetrouwe koddebeier gedwongen door (een deel van de?) gildeleden weer rechtsomkeert moest maken, soms onder achterlating van zijn kleren.

HET GILDELIED EEN BABYLOONTJE

De Soester gildeleden zongen tijdens de teerdagen uit volle borst en zeer luid, zodat het in de wijde omgeving te horen was. Een van de gildeliederen die nauw met het Soester gilde verbonden is, betreft het lied “Een Babyloontje”. De bekende folklorist Ter Gouw beschrijft in zijn boek *Volksvermaken* uit 1871 dat het Soester gilde ook wel ‘Babiloniëngild’ werd genoemd verwijzend naar het zingen van dit gildelied. >>>

Tekst Gildelied Een Babyloontje

*Een babyloontje - vol van verstande
Voordat de zon en de maan onderging
Hier is mijn vinger, daar is mijn duim
Vingerling, oh duimeling
Ik wou dat ik bij mijn liefje stong
Waar zal ze wezen, die schoonste uitgelezen
Waar zal ze zijn, die allerliefste mijn*

Er wordt door verschillende historici een verband gelegd tussen dit lied en de tragedie uit de Griekse Mythologie van Pyramus en Thisbe een onmogelijke liefde tussen twee buurkinderen. Verschillende Nederlandse schrijvers en dichters hebben het verhaal in het Nederlands herverteld (o.a. Vondel en Martinus Nijhof). In het boek "Volksdansen in Nederland" wordt het Soester gildelied getypeerd als een kettingdans en wordt zelfs een historisch verband gelegd met het feit dat dit lied al rond 1700 een bekend boerenlied was. Nog steeds wordt het gildelied "Een Babyloontje" tijdens de teerdagen gezongen en maakt het ook onderdeel uit van het vaste repertoire van de Soester Boerendansgroep.

TEREN IN 2015

Tijdens het programma van de gildefeesten 2015 is het teren weer een bijzonder onderdeel. Zaterdag 22 augustus zullen de

gildeleden samen met het gildekorps, de leden van de Soester Boerendansgroep en de Eemlander Blaaskapel optrekken naar de gildeboom en daar gaan dansen. Een van de liederen zal zeker het gildelied Een Babyloontje zijn. Naast de uitvoering op de oude wijze met als begeleiding een accordeon zullen ook andere arrangementen worden uitgevoerd door de muzikanten waaronder de tamboers en hoornblazers van het Soester gildekorps.

De teermaaltijd is vrijdag 28 augustus onderdeel van de avond die altijd is gereserveerd

voor de gildeleden en -vrienden. Tijdens deze teermaaltijd die in de feesttent wordt geserveerd zullen ook de nieuwe gildebroeders worden geïnstalleerd. De teermaaltijd is ook een moment van ontmoeten en tussen de gangen door is er evenals vroeger voldoende tijd voor het maken van een dansje. Het teren moet en zal een feest blijven waar gildeleden jaren naar uitkijken. De kosten worden ook deze keer weer gedekt uit de landopbrengsten en de inkoopgeldten van nieuwe leden, de gildskas dus. ■

Geraadpleegde literatuur:

- Folkloristisch Woordenboek van Nederland en Vlaams België door K. ter Laan (1949)
- De Gilden van Soest door E. Heupers (1960)
- De Volksvermaken door Jan ter Gouw (1871); blz. 514-515
- De Wonderlijke Avonturen van Zebedeus door Jac. Van Looy (1925)
- De Volksdansen in Nederland van Dr. Elise v.d. Ven – ten Bensel en D.J. van der Ven (1942); blz. 65-67).
- Soest in de zeventiende en achttiende eeuw door G.J.M. Derks en W.A. Heurneman (2010); blz. 151-165.
- Soest, Hees en De Birk van de achtste tot de zeventiende eeuw door Jan H.M. Hilhorst en Jos G.M. Hilhorst (2001); blz. 168-188.
- De jure gladii van Anthonius Matthaeus (1689); blz. 332-226.
- Manuscript van Ds. Bos (predikant in Soest van 1847-1892) van zijn historisch onderzoek over Soest. Op de blz. 334 – 344 wordt het Sint Achten Schuttersgilde beschreven, zijnde een van de Soester verenigingen.

Met de oprichting van zes kringen van schuttersgilden zo'n 80 jaar geleden hebben de gilden te maken gekregen met de wedergeboorte van het middeleeuws fenomeen gildefeesten. Sindsdien is de opzet van gildefeesten niet spectaculair gewijzigd, het dagprogramma verloopt volgens een redelijk vast stramien. Het bestuur van de Kring Kwartier van Oirschot heeft in 2014 een werkgroep ingesteld om de gildefeesten onder de loop te nemen en om te bezien of de gildefeesten een update nodig hebben.

Gildefeesten versie 2.0

GILDEFESTEN TOEN

Gilden hebben lange tijd hun rijke traditie voor zichzelf of voor de plaatselijke bevolking gehouden maar sinds er gildefeesten zijn komen ze ook in regionaal verband voor het voetlicht. Gildefeesten waren en zijn er in verschillende vormen: van kleine kringdagen tot landjuwelen en zelfs op Europees niveau komen gilden bij elkaar in het Europees Schutters Treffen. Tijdens gildefeesten is er ruimte voor samenkomst, verbroedering en wedstrijden, dit alles gelardeerd met een natje en een droogje zoals dat in een Bourgondische sfeer past. Het publiek komt als belangstellende toeschouwer naar de optocht, de wedstrijden en maakt van de gelegenheid gebruik om alles vast te leggen op de gevoelige plaat. In het zomerseizoen is er altijd wel een regio waar een kringdag, vrij gildefeest of liefdadigheidsfeest gehouden wordt. Keus te over zeker omdat het aanbod van grote evenementen in die tijd niet dik bezaaid is.

GILDEFESTEN NU

Ook vandaag de dag weet het publiek de gildefeesten nog steeds te vinden. Maar met de welvaart en de daarmee samenhangende mobiliteit is het aanbod van activiteiten op de zondagen in de zomer gegroeid. Gildefeesten moeten concurreren met festivals, boerenmarkten en koopzondagen. Het financieren van gildefeesten is moeilijker geworden omdat de kosten sterk gestegen zijn en omdat de mogelijkheden om sponsors aan te trekken afgenomen zijn. Veel evenementen vissen in dezelfde vijver. Aan de organisatie kleven tegenwoordig grote financiële risico's wat gilden weerhoudt om een gildefeest te organiseren. Uit de visitatiebezoeken van het kringbestuur Kwartier van Oirschot komen regelmatig problemen rond de organisatie van gildefeesten naar voren. Dit heeft de kring

doen besluiten om - in de voorjaarsvergadering van 2014 - een werkgroep in te stellen die de gildefeesten eens onder de loop zou nemen. De doelstelling van de werkgroep is als volgt geformuleerd: Bezien of gildefeesten aanpassingen behoeven om ook in de toekomst levensvatbaar en aantrekkelijk te zijn en zonder grote, met name financiële, risico's georganiseerd kunnen worden door kleinere gildes.

SAMENSTELLING EN WERKWIJZE VAN DE WERKGROEP

De werkgroep is samengesteld uit leden van technische commissies, gilden die onlangs een gildefeest hebben georganiseerd en bestuursleden. Onder de bezielende leiding van Jan van Gisbergen, vicevoorzitter van de kring, is de werkgroep van start gegaan. Het stappenplan bestaat uit een drietal fases: 1) informatie vergaren, 2) conclusies trekken, 3) besluitvorming. Het tijdschema voor de werkgroep is strak want aan het einde van 2014 moest de werkgroep met een conclusie komen. De werkgroep heeft ervoor gekozen om niet teveel te vergaderen, maar om het veld in te gaan. Onder het motto: 'je kunt veel van elkaar leren' heeft de werkgroep de kringdagen binnen de Noord Brabantse Federatie en het gildefeest in Groesbeek bezocht. Observatie, ondersteund door vele foto's heeft veel informatie opgeleverd waaruit blijkt dat gildefeesten in nuances van elkaar verschillen, terwijl de rode draad redelijk dezelfde is. Gesprekken met organisatoren heeft inzage gegeven in de verwachtingen maar ook in de problemen die men tegenkomt in het traject tot het gildefeest. Dit heeft tot conclusies geleid die samengevat zijn in het 119-puntenplan. Dit plan bevat, gerubriceerd, 119 aandachtspunten en aanbevelingen die de gildefeesten aan deze tijd aan zouden kunnen passen.

Overzicht van een gildefeest.

CONCLUSIE

Naast kleine aanpassingen van het plaatsen van wegwijzers tot het geven van toelichting bij wedstrijden, van het aantrekkelijk maken van de cateringprijzen tot een wijziging van de prijsuitreiking, waren er ook onderwerpen waarvan de draagkracht ingrijpender is. Vele gilden hebben moeite bij het aantrekken van financiële middelen, worden geremd door de wet- en regelgeving die per gemeente verschilt en ondervinden problemen omdat het voorkomt dat er meerdere gildefeesten op dezelfde dag gehouden worden. Problemen die, met name, kleine gilden afschrikken om een gildefeest te organiseren. De aanbevelingen van de werkgroep zijn op 5 maart 2015 aan de hoofdlieden voorgelegd en over de 119 aanbevelingen is gestemd. Wie denkt dat het een Brusselse marathonzitting is geworden heeft het mis. De stemming over de aanbevelingen is na anderhalf uur afgesloten. Met de uitkomst van deze avond gaat de werkgroep samen met het kringbestuur en de technische commissies aan het werk in dezelfde voortvarendheid, om gildefeesten voor zowel organiserende gilden, deelnemers als publiek aantrekkelijk te houden en zo het fenomeen gildefeesten voor de toekomst te borgen.

(Jan van Gelooven is secretaris van de Werkgroep Gildefeesten 2.0.) ■

Op 1 april 2015 heb ik een afspraak met Eric Jan van Eggelen om hem de hemd van het lijf te vragen over de nieuwe Koepelorganisatie voor Nederlandse Traditionele Geweerschutters: de KNTS. Ik ben een leek als het over geweerschieten gaat maar wil wel weten waarom de organisatiestructuur van de geweerschietende gilden zo ingewikkeld is en hoe en waarom de KNTS tot stand is gekomen.

Over het hoe en waarom van de KNTS

Eric Jan heeft het druk met de KNTS, de afgelopen week heeft hij ongeveer tien uur besteed aan een vergadering inclusief de voorbereiding en de nazorg. Zijn partner in crime Bas van Wieringen heeft in de periode september 2014 – februari 2015 nog veel meer werk verricht. Hij heeft toen wel 20 tot 30 uur per week aan de KNTS besteed, hij is verantwoordelijk voor de reglementen en de administratie.

WETGEVING

De wetgeving aangaande vuurwapens is vastgelegd in drie documenten. 1) Het hoofd-document is de 'Wet wapens en munitie' (WWM). Dit is een conceptueel document dat de grote lijnen aangeeft. Hierin staat dat niemand bepaalde wapens waaronder vuurwapens en munitie in zijn bezit mag hebben zonder dat er sprake is van een algemeen of redelijk belang. Bij een algemeen belang moet je denken aan het leger en de politie. Bij een redelijk belang gaat het om jagers en leden van een schietvereniging. De wet wordt zelden gewijzigd. 2) Het 'Reglement wapens en munitie' (RWM) beschrijft de uitwerking van de wet in praktische zaken. Dit reglement verandert vaker dan de wet. 3) De 'Circulaire Wapens en Munitie' (CWM) beschrijft de handhaving en de condities waaraan de schutters moeten voldoen. De CWM is een levend document dat vaak wijzigt, zelfs meerdere keren per jaar.

HET PROCES

De trigger tot het vormen van de nieuwe organisatie is de uitgave van een nieuwe CWM in 2005 of 2006. In deze circulaire staat dat sportschutters lid dienen te zijn van een vereniging die aangesloten is bij de KNSA. In de Statuten en Reglementen van de KNSA is op dat moment bepaald dat de vereniging voor al haar leden contributie moet betalen aan de KNSA. Bij de gilden ontstaat er enige weerstand want lang niet alle leden van de geweerschietende gilden schieten maar zij

moeten toch lid zijn van de KNSA. Bovendien kost het lidmaatschap van de KNSA een aardige cent waar je zagezegt maar weinig aan hebt.

De NBFS heeft het stokje opgepakt en geprobeerd om voor de gilden een uitzondering te realiseren, maar dat is niet gelukt. Tijdens de tripartite gesprekken (tussen het ministerie, de KNSA en de NBFS) komt men met de oplossing om een aparte vereniging voor de Brabantse gildeschutters op te richten: de VBG, de Vereniging van Brabantse Gildeschutters. Na een jaar is Eric Jan voorzitter van de VBG geworden. De VBG wordt op haar beurt weer lid van de KNSA en is feitelijk niet meer dan een administratief kantoor met tussen de 1400 en 1500 leden. Bij de KNSA heeft de VBG slechts vijf stemmen terwijl er ook schietsportverenigingen zijn met misschien maar tien leden maar wel met één stem. Het lidmaatschap bij de KNSA is nodig omdat de KNSA-licentie nodig is voor het aanvragen en verlengen van het wapenverlof, dit is het recht om een wapen en munitie te bezitten en in huis (in een kluis) te mogen hebben. De VBG is in 2008 opgericht. Iedereen kon zijn hobby beoefenen maar er is weerstand tegen de contributie van toen €32 per jaar en er zijn nogal wat Brabantse gildeschutters die hooguit enkele keren per jaar met het geweer schieten. Bovendien voelen de Brabantse gildeschutters zich niet thuis bij het KNSA. De achtergrond en opvattingen van een schietvereniging zijn nu eenmaal anders dan die van een gilde of schutterij. Wat er nog bij komt is dat de politie wapens in beslag heeft genomen omdat de gildeschutters geen redelijk belang zouden hebben om een wapen in bezit te hebben. In de circulaire staat geschreven dat redelijk belang betekent dat schieten een kernactiviteit van de vereniging moet zijn. De lokale politie heeft dit uitgelegd als dat men dan vaker moet schieten dan een paar keer per jaar.

De lezer begrijpt wel dat een gildeschutter anders aankijkt tegen het begrip 'redelijk belang'. De gildeschutters die weinig schieten doen dat immers bij de instandhouding van de tradities van het koningschieten. Alsof dat geen redelijk belang is.

In de wet is vastgelegd dat een beginnend schutter in het eerste jaar dat hij schiet alleen mag schieten met een wapen van olympisch kaliber. Enkele gilden in de regio Eindhoven waren in het bezit van geweren van een zwaar kaliber of maakten gebruik van hagelgeweren. Deze wapens zijn in beslag genomen. De gilden hebben rechtszaken aangespannen om de wapens terug te krijgen omdat ze van mening zijn dat ze wel een redelijk belang hebben.

In 2013 doet zich een incident voor bij een schietvereniging in Gelderland waardoor de wapenverloven van deze vereniging worden ingetrokken. Hieruit volgen enkele rechtszaken en uiteindelijk bepaalt de Raad van State dat de verloven onterecht zijn ingetrokken. Bovendien wordt bepaald dat het verplicht lidmaatschap van verenigingen bij de KNSA onrechtmatig is en in strijd met de vrijheid van vereniging. De VBG en de NBFS hebben toen opnieuw contact gezocht met het Ministerie van Veiligheid en Justitie omdat zij onder eigen vlag willen acteren. Op 3 april 2014 heeft het eerste gesprek plaats gevonden tussen dit ministerie en Eric Jan van Eggelen (voorzitter van de VGB). Steven Kok (vertegenwoordiger van de Gelderse federatie), juridisch adviseur Martin Jan van Mourik (hoogleraar in de rechtsgeleerdheid en oud-notaris), Jos Verbeeten (voorzitter van de NBFS) en Frans Vriens (voorzitter sectie geweer van de federatieve commissie).

Tijdens dit gesprek is een ambtenaar van het ministerie aangewezen als gesprekspartner. Op 22 oktober 2014 hebben de NBFS en de VBG te Ravenstein de nieuwe koepelorganisatie KNTS opgericht. Op 1 november 2014 is de oprichtingsvergadering en op 23 december

2014 ontvangt de KNTS een toezegging tot erkenning van het ministerie. Door deze toezegging heeft men verder kunnen gaan met de ontwikkeling van de nieuwe koepel en is de VBG op 23 maart 2015 ontbonden.

Nu (1 april 2015) moeten de politie en de KNSA het nog eens zijn met de nieuwe koepel voor traditionele schutters. De volgende stap is de publicatie van de nieuwe CWM in de Staatscourant. De laatste stap is het tekenen van het convenant door de Minister van Veiligheid en Justitie en de KNTS. Dan gaat de vlag uit. Mogelijk is dit al gebeurd als u dit artikel leest.

DE KNTS

Met de komst van de KNTS is het redelijk belang van het traditionele geweeschieten geborgd. Maar de KNTS richt zich niet alleen op de Brabantse schietwijzen. Alle verenigingen die het traditionele schieten beoefenen kunnen lid worden van de KNTS. Dat zijn de Brabantse gilden, de Limburgse gilden en

schutterijen, de Gelderse schutterijen, scherp-schuttersverenigingen, enzovoort.

De KNTS erkent enkel schietdisciplines waarbij men omhoog schiet. Om zicht en grip te hebben op de verenigingen, de schutters en het wapenarsenaal heeft de overheid een keurmerk voor verenigingen vastgesteld: het certificaat. Een certificaat is vier jaar geldig. De eisen waaraan een vereniging minimaal moet voldoen, zijn beschreven in de CWM. Voor het controleren of de verenigingen aan deze minimale eisen voldoen heeft de minister de KNSA aangewezen en wordt binnenkort de KNTS erkend. De KNTS heeft hiervoor een aantal auditors beschikbaar. Deze eerste groep auditors is door de KNSA opgeleid. Meer informatie over de KNTS kunt u vinden op de website: www.knts.nl.

HET LIDMAATSCHAP

Licentiehouders zijn leden van een gecertificeerde vereniging die aangesloten is bij de KNTS (of bij de KNSA). Alleen de gildeleden

die meer dan drie keer in twaalf maanden deelnemen aan schietactiviteiten dienen bij de KNTS te worden aangemeld en ontvangen een schietlicentie. Het lidmaatschap kost €19,00 per jaar. De andere gildeleden betalen dus geen bijdrage voor de licentie. Licentiehouders kunnen deelnemen aan schietwedstrijden en oefenavonden van de vereniging. Deze bepalingen zijn opgenomen in de CWM. Bij het aanvragen of verlengen van een verenigingsverlof of privéverlof tot het voorhanden hebben van wapens kan de politiefunctaris vragen de licentie te tonen, alhoewel het bezit van deze licentie niet verplicht is. ■

'De OLS is hier niet bij aanwezig. De Limburgse Schutterijen kennen de Vereniging van Buksmeesters waarvan de leden in het bezit moeten zijn van een KNSA-licentie.

REDACTIENIEUWS

Nieuwe kringredacteur Kwartier van Oirschot

Na zeven jaar het kringredacteurschap voor de kring Kwartier van Oirschot te hebben waargenomen, vindt Jan van Gelooven het tijd 'de pen' door te geven aan een ander.

Het bestuur en de redactie hebben dit besluit gerespecteerd en danken Jan uiteraard voor de geweldige inzet voor De Gildetrom in de afgelopen jaren.

Jan heeft ook gezorgd voor een opvolger in de persoon van Gert van Elderen. Hij wil zich in dit nummer even aan u voorstellen, maar eerst willen het bestuur en de redactie hem veel succes toewensen. We hopen dat hij zijn draai in de redactie snel zal vinden.

Gert, heel veel succes!

Eigenlijk zie ik, Gert van Elderen, het als een eer dat het kringbestuur me heeft benoemd tot kringredacteur van het Kwartier van Oirschot. Een bijdrage leveren aan het gildeleven zit diep ingeworteld. Mijn opa, keizer Jantje van Elderen, is geen onbekende en zo

ook mijn vader Jan niet. Het gilde speelt een belangrijke rol in mijn leven en onze familie. Mijn zoon Koen is zelfs gedoopt met het gilde door mijn oom priester Koos, die ook verbonden was. Zelf ben ik de koning van het gilde Sint Sebastiaan en Barbara, Moergestel. Naast mijn koningschap vervul ik in het gilde het voorzitterschap van de schietcommissie, heb zitting in de advies- en activiteitencommissie, verzorg de externe publiciteit en de interne nieuwsbrief Het Guldje, ontwerp en onderhoud de website en verzorg samen met mijn vader het archief. In het dagelijks leven ben ik majoor bij de Koninklijke Luchtmacht als projectmanager voor de luchtruimbewaking boven Nederland en Europa. Naast mijn werk ben ik actief op politiek vlak als lid van de politieke commissie voor de VVD en studeer aan de Universiteit van Tilburg regionale Brabantse geschiedenis. Om me fit te houden speel ik graag een partijtje golf, handbal en zeil. Als afsluiter wil ik graag alle gilden binnen

het Kwartier van Oirschot aanmoedigen om een bijdrage te leveren aan de gildetrom en wil u daarbij graag helpen.

(gjmvanelderen@home.nl) ■

Gert van Elderen.

De Kring Land van Cuijk besteedt altijd een hele dag aan zijn jaarvergadering. Dit jaar is de jaarvergadering op 31 januari in het vestingstadje Ravenstein. Het Sint Barbara Gilde Ravenstein heeft deze dag verzorgd. Het kringbestuur wil de Gildetromlezer op de hoogte brengen van de highlights van deze jaarvergadering.

Mededelingen kringbestuur Land van Cuijk

De kringjaarvergadering is gestart met een korte zwart-wit film van de vrije gildedag in Ravenstein uit 1935. De film is een opstart voor de aankondiging van de vrij gildefeesten in 2016. Ook heeft professor mr. Martin-Jan van Mourik (beschermheer van het Ravensteinse gilde) een boeiende lezing gegeven over de vestingwerken in Ravenstein.

ZILVERTENTOONSTELLINGEN NIEUWE STIJL

Een aantal jaren geleden is de kring gestart met de zilvertentoonstelling nieuwe stijl. Dit houdt in dat (slechts) vier gilden hun zilver en andere gilde-attributen presenteren op de tentoonstelling tijdens een gildedag. Op een volgende gildedag zijn vier andere gilden aan de beurt om hun spullen te tentoonstellen, enzovoort, totdat alle gilden aan de beurt geweest zijn. Dit biedt de mogelijkheid om er een mooiere en ruimere tentoonstelling van

te maken. Met de twee gildedagen in 2014 zijn alle gilden aan de beurt geweest en is er een eind gekomen aan de eerste cyclus zilvertentoonstellingen nieuwe stijl. Gedurende de cyclus zijn de tentoonstellingen van alle gilden gejureerd op authenticiteit, culturele identiteit, kennis van het eigen gilde en op de algemene presentatie. Het Sint Jansgilde uit Gassel heeft met een eindbeoordeling van 8,425 punten de eerste prijs gehaald in de eerste cyclus. De winnaar heeft hiervoor een oorkonde gekregen die gemaakt is door Clemens Wijnants. In 2015 start de nieuwe cyclus van telkens vier gilden op de gildedag in Gassel.

SCHILD VAN VERDIENSTEN

Tijdens de kringjaarvergadering heeft voorzitter Karel van Soest uit naam van de federatie aan Martin Bardoel een schild van verdiensten uitgereikt. Het schild is hem

toegekend voor zijn verdiensten die hij binnen de federatie heeft verricht.

NIEUWE KRINGSECRETARIS

De aanwezige gilden hebben Marisca van den Berg van het Sint Lambertusgilde Huisseling gekozen als bestuurslid. Tijdens de eerstvolgende bestuursvergadering heeft ze de taak van secretaris/penningmeester aanvaard. Door deze functie is ze eveneens lid van het algemeen bestuur van de NBFS. Marisca van den Berg is sinds 1996 nauw betrokken bij het Sint Lambertusgilde Huisseling en sinds 2004 officieel lid. Ze is lid geweest van de schietcommissies Kring Land van Cuijk en van de NBFS. In 2006 heeft zij zich tot eerste vrouwelijke koning in de kring geschoten.

(Marisca is koning en secretaris van het Sint Lambertusgilde.) ■

Fotografie: René Theunissen

Kleurrijke beleving in vestingstadje Ravenstein

De viering in de kerk.

Uit alle windstreken kwamen ze naar het eeuwenoude stadje aan de Maas, Ravenstein, in het uiterste noorden van de Kring Land van Cuijk. Kleurrijke gildebroeders en gildezusters, afgevaardigden van schuttersgilden in hoofdzaak uit Brabant, maar ook uit Limburg, Gelderland en zelfs uit Utrecht. Ze verzamelden zich in Stadsherberg De Keurvorst, tevens het teerhuis van het Sint Barbara Gilde, de gastheer voor die dag. Bij een heerlijk kopje koffie werden ze daar welkom geheten door de hoofdman van het gastvrije gilde. Daarna ging het in optocht door de oude straatjes van Ravenstein naar de Sint Luciakerk voor de gildemis. Slechts twee tamboers begeleidden de stoet, maar wat klonk het mooi in de oude straatjes met de monumentale huizen.

De gildemis in de eeuwenoude barokke kerk was een belevenis op zich. Een mis met drie heren, waar zie je dat nog. Celebrant was kringpriester pastoor R. Aarden. Hij werd geassisteerd door pastoor H. Spiertz en diaken R. Lamers. De predicatie van kringpriester Aarden had als thema 'Saamhorigheid'. Hij getuigde ervan onder de indruk te zijn van de bonte verzameling gildekostuums, al viel het hem op dat er ook mensen in de kerk waren die gekleed waren volgens de gebruiken van deze tijd. Bepaald indrukwekkend was het optreden van het gildekoor Sint Barbara Dinther onder leiding van Henk Habraken. De sologitarist zorgde voor een welhaast exotische sfeer die deed denken aan Andalusië. De mis werd besloten met het gezamenlijk zingen van het zeer

indrukwekkend Barbaralied.

Na de mis ging het hele gezelschap in optocht naar gemeenschapshuis Vidi Reo. In een feestelijk versierde zaal werd gebruik gemaakt van een heerlijke koffietafel.

Hierna werd door de beschermheer van het Sint Barbara Gilde Ravenstein, Martin-Jan van Mourik, een lezing gehouden, waarna de kringvergadering kon beginnen. Wat daar allemaal besproken en besloten is weet ik niet. Daar was ik niet bij, die was voor de bestuurders. Ik hoorde wel dat de vergadering al om kwart voor drie afgelopen was.

(Nico Verhoeven is lid van het Sint Barbara Gilde Ravenstein) ■

Daor hède de Guld, daor hède de Guld, daor hède potdômme de Guld! Op de slag van de tamboers kan men in cadans met het ritme meezingen als het gilde gaat. Maar voor hoelang nog?

Daor hède de guld

Sint Sebastiaan Goirle 1919.

Dat vragen sommige, vertwijfelde gildebroers zich misschien af. Die twijfel is voor sommige gilden mogelijk niet helemaal onterecht. De gilden worden, net als vele andere verenigingen, in hun bestaan bedreigd door een sterk teruglopend animo om actief aan het sociaal-cultureel verenigingsleven deel te nemen

PARTICIPATIE EN INDIVIDUALISERING

De participatiemaatschappij, een modebegrip, dreigt eenzijdig te worden uitgelegd. Daardoor wordt het tegenovergestelde bewerkstelligd. De spreekwoordelijke krenten worden uit de participatiepap gevist. Het echte participeren, laat men graag aan anderen over, met als gevolg verdere individualisering! Een logisch gevolg van de individualisering van de maatschappij is dat solidariteit en gemeenschapzin totaal anders geïnterpreteerd gaan worden. Hierdoor lijkt er voor broederschap en saamhorigheid steeds minder ruimte te zijn, maar blijkbaar is er ook minder behoefte aan. Daardoor komen de gilden onder druk te staan en worden ze in hun voortbestaan bedreigd

EEN NIEUW ZELFBEELD

De gilden verenigd in het Kwartier van Oirschot hebben hun krachten gebundeld om gezamenlijk te zoeken naar een nieuw elan en zelfbeeld. Een zelfbeeld dat meer aansluit bij de hedendaagse tijd. Een goed initiatief om de betrokkenheid bij de gilden te verstevigen en de band met de omgeving en het publiek te verbeteren. Echter even belangrijk, zo niet belangrijker, is de intrinsieke opwaardering van de individuele, autonome gilden. Zij moeten hun bestaansrecht waarmaken binnen hun eigen lokale gemeenschap. Vele zaken kunnen collectief worden opgepakt. Maar het inbedden van het gilde in de plaatselijke, sociaal-maatschappelijke cultuur vraagt om een individuele aanpak. Zo kan het gilde kleur en glans geven aan de lokale samenleving en daarmee haar toekomst veilig stellen!

TRADITIE EN FOLKLORE

Het behoudende karakter van de gilden heeft zeker bijgedragen tot wat de gilden tegenwoordig zijn en waarvoor ze staan. Dit zeer waardevolle gegeven moet men respecteren,

maar niet ten koste van alles. De gilden hebben in hun eeuwenlange bestaan nog nooit gefocust op één tijdsgewricht. Ze pasten zich aan de tijdgeest en omstandigheden aan. Die flexibiliteit lijkt soms nu soms te zijn weggeëbd. Ze wordt in sommige gevallen gefrustreerd door behoudende krachten die, weliswaar met de beste bedoelingen, staan voor het 'ware' gilde. Maar tegelijkertijd sluiten ze hun ogen voor de tijdgeest. Eerst in de dertiger-, en daarna in de vijftiger-, zestiger- en zeventigerjaren hebben de gilden een ware revival beleefd. Onder invloed van de vele heroprichtingen en nieuwe initiatieven zijn vele gilden min of meer als een 'kerstboom' opgetuigd. Maar vervolgens is de klok stil gezet en wordt er geschermd met de traditie die 'heilig' verklaard is. Van de traditie is een valkuil gemaakt. Daarbij lijkt de ware geest van een eeuwenoud gilde soms verkwanseld. Is dit vastklampen aan de traditie allemaal fout geweest? Zeker niet. De ontwikkelingen van de afgelopen vijftig jaren hebben er ook voor gezorgd dat de gilden nog alom aanwezig zijn. Maar een herbezinning is op zijn plaats. Herbezinnen betekent niet de hele tent overhoop gooien. Het woord 'bezinnen' past misschien beter. Bezinnen op het heden, verleden en vooral de toekomst moet de insteek zijn. Daarmee kunnen de gildebroeders en -zusters in gezamenlijkheid en individueel hun zorg delen over het erfgoed gilde. De Brabantse gilden hebben oorlogen, godsdiensttwisten, crisissen, diefstal en conflicten, al dan niet met de clerus, doorstaan. Het is zinvol om zich af te vragen waarom en hoe de gilden hun bestaansrecht afgedwongen hebben. En hoe ze hebben kunnen blijven voortbestaan? Zijn de gilden nog gekleed zoals in de kaarten en keuren van weleer bindend is vastgelegd? Het antwoord is nee! Zijn de gilden nog gekleed zoals in de 17e, 18e, 19e of 20e eeuw? Het antwoord is opnieuw nee! De gildebroeders waren gekleed naar de tijdgeest

en hebben zich daar altijd aan aangepast. Vanuit die optiek mag men kritisch naar de hedendaagse kleding kijken en samen een oordeel formuleren.

Vele van de authentieke gebruiken, omschreven in de evenveel oude kaarten, hebben de eeuwen getrotseerd. Die oude gebruiken en handelingen zijn meer dan tradities. Dat zijn rituelen die het gilde zin hebben gegeven en nog steeds geven. Hiermee dient men dus zeer zorgvuldig om te gaan. Maar als de inhoud verdwijnt en het folklore wordt, raakt het fundament van de gilden zwaar aangetast. Dan plaatst men een 'folkloristische tijdborn' onder het gildewezen.

Hoe gaan we met de zingeving om en hoe kunnen we die eigentijds houden? Vragen waarover men mag, maar vooral moet nadenken. Met folklore houdt men geen 'guld' op de been.

PIJLERS

Op welke cruciale punten onderscheidt het hedendaagse gilde zich van andere sociaal-culturele instellingen? Kunnen we echt het verschil maken? Men beweert dat broederschap, dienstbaarheid en solidariteit de pijlers zijn waarop het gildewezen rust. In hoeverre zouden de gildebroeders van destijds zich hierin herkennen? Meten wij onszelf niet teveel kwaliteiten aan die mogelijk in schril contrast staan met de historische werkelijkheid? Een problematiek waarover we eens rustig mogen nadenken, maar waarop we vooral een individueel antwoord per gilde moeten geven. Met het antwoord moet men zeker niet te voorbarig zijn. Het is van belang dat men zich wel overwogen kan vinden in dat antwoord. Via de dialoog en onderlinge broederschap kan men een antwoord formuleren.

HET GILDE IN DE OGEN VAN ANDEREN

Hoe is de beeldvorming rond het gildewezen? Staan wij daar voldoende voor open? Denken wij dat we de wijsheid in pacht hebben? Zijn wij er zeker van dat we op de goede weg zitten? Enkel met een open vizier naar je eigen gilde en omgeving kijken kan al vele antwoorden opleveren. Maar mogelijk ook evenveel vragen oproepen, zeker als men daarbij ook buitenstaanders betreft. Openstaan voor invloeden van buitenaf en vooral luisteren naar je omgeving kunnen zeer verhelderende discussies opleveren.

Gilde Sint Joris Hoogeloon.

GILDE EN KERK

Gilde en kerk, één van de wrijvingspunten. In een bredere context spreek ik liever van de christelijke kerk. De secularisatie zal diepe wonden snijden in de voor velen vertrouwde omgeving. De 'veldslag' van de ontkerkelijking' is in volle gang en voorlopig nog niet beëindigd. Hoe kijken wij als gilde daarnaar? Beschouwend, berustend of strijdbaar? Ook de houding van de clerus baart zorgen. Worden wij als volwaardige gesprekspartner beschouwd? Is er ruimte voor dialoog en persoonlijke geloofsbeleving? Is er plaats voor de Brabantse volkscultuur? Dit zijn vragen die om een antwoord vragen.

Hoe zien wij de hedendaagse, christelijke identiteit van het gilde? Willen wij de christelijke identiteit als groep of als individu behouden en borgen? Ook mag men de vraag stellen of er door de clerus voldoende ruimte en invloed wordt geboden om de christelijke waarden van de gilden te consolideren. Soms worden de problemen van de gilden vergeleken met die van de kerk. Ze zouden min of meer identiek zijn. Dit is pertinent niet waar. Waar bij veel gilden de dialoog leeft, vindt men in de kerk een verkrampde beweging waar geen plaats is voor inspraak of een andere beleving. Toch is de christelijke geloofsbeweging nog altijd aanwezig, zeker binnen de Brabantse gilden. Maar als de kerk vervreemdt van de samenleving zal ook de secularisatie binnen de gilden in een versneld tempo zijn beslag krijgen. Hoe gaan wij daarmee om?

De ontkerkelijking zet onherroepelijk door met als absoluut resultaat dat de gilden voor gesloten kerkdeuren komen te staan. De eeuwenoude band die de Brabantse gilden met

de kerk onderhouden vanuit een belijdende geloofsgemeenschap zal verdwijnen als de gilden als 'volgers' achter de ontwikkelingen aanhobbelen. Als wij belang hechten aan de christelijke identiteit van de gilden, dan moeten de individuele gildebroeders en -zusters er hun schouders onderzetten.

EEN NIEUWE CHRISTELIJKE TOEKOMST

Een zeer waardevol erfgoed vormen de kapellen en kapelletjes die de afgelopen eeuwen als een veldboek over het Brabantse land zijn uitgespreid. Daar zullen de kaarsjes blijven branden voor de noden van de mens zoals dat al eeuwen gebruikelijk is. Door de zorg van die kapellen naar zich toe te halen kunnen de gilden hun christelijke identiteit en bestaansrecht versterken en bezegelen. Samen met het gilde een netwerk rond een kapel mobiliseren, consolideert ook de band met de plaatselijke leefgemeenschap. Ook als schutterijen hebben de gilden bestaansrecht en identiteit. De beschuttende taak van de gilden, in letterlijke zin, is nagenoeg helemaal verdwenen, maar men zou het beschutten een nieuwe dimensie kunnen geven door de Brabantse kapellen een zekere toekomst te bieden. Waar de kerkdeuren massaal worden gesloten, kunnen de kapellen (lees de gilden) de deuren gastvrij openhouden voor de zoekende mens.

SCHUTTEN EN SCHIETEN

Als erflaters van de Brabantse schutterijen vervullen de gilden een belangrijke functie. De gilden hebben de eeuwen weten te trotseren als (be)schutters. Eerst met een defensieve taak, later als recreatieve schutters.

>>>

De schietsport ten dienste stellen van de gilden geeft een meerwaarde aan het gildebroeder zijn. In competitie gezamenlijk strijden voor de hoogste eer is bij de gilden een feest van verbroederen en ontmoeten.

DE 'ZILVEREN' TOEKOMST

Tijdens een gildefeest geven de gilden in één klap hun cultuur-historische waarden prijs. Het samenkomen van de gilden is een feest van traditie, identiteit, kleur, sportiviteit en verbroedering. Op dit moment ontwikkelt zich langzaam een

dadendrang om de gevreesde 'boot' niet te missen. Een duidelijke waarschuwing is hier op zijn plaats! Ieder autonoom gilde heeft als erflater de zware taak om het cultureel erfgoed te borgen in het nu en veilig te stellen voor de toekomst. Wat we daarbij echter niet uit het oog mogen verliezen is de zingeving en het gildebroeder zijn.

Beschouwen en vooral luisteren naar andere meningen en opvattingen is zeer belangrijk. De aangereikte overwegingen en de beschouwingen kunnen een handreiking zijn voor het bepalen van een weloverwogen individueel

standpunt. Van daaruit kan een gezamenlijk beeld ontstaan hoe het gilde een 'zilveren' toekomst tegemoet kan gaan, samen met de lokale gemeenschap. Laat het gilde een inspiratiebron zijn voor velen!

Laat nog in lengte van jaren de symfonie van het vliegend vaan en roerende trom doorklinken!

*Daor hédde de Guld, daor hédde de Guld,
daor hédde potdômme de Guld!!* ■

INGEZONDEN

Door: Thijs Bongers

De inbraak eind april 2015 bij het Sint Jacobusgilde in Zeeland heeft grote gevolgen voor de leden. Zo zal het koningsschieten op tweede pinksterdag geen nieuwe koning opleveren.

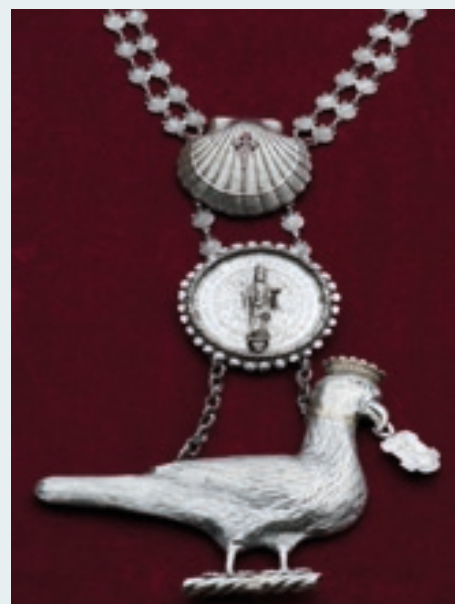
Gestolen koningszilver Sint Jacobusgilde Zeeland nog altijd spoorloos

Bij het 40-jarig bestaan in 2011 werd het zilverwerk van het Sint Jacobusgilde in een fotoboek vastgelegd. Als onderdeel van de feestelijkheden, maar ook voor het geval dat. Het bestuur had een vooruitziende blik, want dat boek biedt nu nog de enige tastbare herinnering aan het op 26 april gestolen gildezilver.

Dat de zilverschaten werden bewaard achter dikke metalen deuren kon de inbraak niet verhinderen. "Zondagmorgen 26 april zag ik dat ons gildegebouw ongewenst bezoek had gehad. De kluisen waren vernield. De moed zonk mij in de schoenen", zegt secretaris Thijs Bongers (33). Hij belde meteen voorzitter Cor van Loy (60). „Die was binnen enkele minuten hier.” Vijf minuten na de voorzitter arriveerde de politie aan de Brand. „Ook de rechercheurs

waren verbaasd over het geweld dat gebruikt is. De koningsvogel uit 1475, het schild van pater Van Kilsdonk en stukken uit de 16e tot 19e eeuw zijn weg. Zilver met cultuurhistorische waarde. We zijn hard getroffen, maar laten ons niet uit het veld slaan. Zo stonden we gewoon weer op 4 mei bij de dodenherdenking”, verwoordt Van Loy de gevoelens van de leden.

Tweede pinksterdag levert het koningsschieten geen nieuwe koning op. Het koningschap van Wil Vink (67) wordt noodgedwongen verlengd. “De wedstrijd gaat door, maar zonder de zilveren koningsvogel en de volgens de traditie benodigde koningsketen geen nieuwe koning. Tenzij iemand de moed heeft om de vogel, eventueel anoniem, bij ons, bij de pastoor of bij het gemeentehuis in de brievenbus te gooien.” ■

Het gestolen koningszilver.

Tijdens de optrekdag, zaterdag 25 april 2015, vindt een speciale gebeurtenis plaats bij het Sint Jorisgilde Gemert, namelijk de inzegening van een nieuw gildevaandel.

Nieuw gildevaandel voor Sint Jorisgilde Gemert

Het gilde heeft momenteel een tweetal gildevaandels. Het eerste vaandel is gemaakt in 1905. In 1904 brandde het gildehuis De Kroon af en daarmee gingen heel veel gilde-attributen verloren, waaronder ook het gildevaandel. Everard Philip Adriaan Matthias Scheidius, beschermheer van het Sint Jorisgilde en tevens eigenaar en bewoner van het kasteel in Gemert, heeft toen het gilde een nieuw gildevaandel geschonken. Het tweede vaandel is in 1974 gemaakt door de nonnen uit Berkel-Enschot. Waarschijnlijk heeft het gilde nog wat geld overgehouden van de organisatie van het Landjuweel in 1972 en heeft men toen een nieuw gildevaandel laten maken. Dit vaandel wordt tot op heden nog steeds gedragen door de vaandeldrager tijdens alle gildeactiviteiten, maar de laatste jaren begint het steeds meer slijtage te vertonen en is het eigenlijk niet meer verantwoord om het nog regelmatig te gebruiken. Tijd voor het gilde om te kijken of een nieuw gildevaandel mogelijk is. Helaas is het borduren van een vaandel een zeer dure aangelegenheid, maar gelukkig komt er enkele jaren geleden een redster in de nood in de persoon van ouderling Paulina Adriaans – Opsteen. Zij is ook al jaren lid van het Sint Jorisgilde en zij heeft als hobby borduren. Zij heeft het als een uitdaging gezien om een vaandel te borduren van ongeveer 180x180 cm.

In 2012 is Paulina voortvarend van start gegaan en kocht stof (Franse zijde) en garen in voor het nieuwe vaandel. Vele vrije uurtjes zat zij in haar stoel te borduren, voor haar en het gilde gelukkig een grote hobby. Eerst is ze nog bezig met de opdruk van de vlag, daarna borduurt ze aan de gekleurde medaillons. Aan beide zijde van het vaandel is namelijk een ander medaillon afgebeeld. Aan de ene zijde Sint Joris met de draak en aan de andere zijde een afbeelding gerelateerd aan de geschiedenis van Gemert en de Duitse Orde.

Het nieuwe vaandel van Sint Jorisgilde Gemert.

Deze afbeelding staat ook op de timpaan van het hoofdgebouw van het kasteel in Gemert. Inmiddels heeft Paulina meer dan 2200 uren geborduurd en is het nieuwe gildevaandel klaar. Tijdens de optrekdag is in de Heilige Mis het nieuwe gildevaandel gepresenteerd en ingezegend door pastor Jos van den Bosch. Paulina heeft toen het vaandel overgedragen

aan de vaandeldrager van het gilde Hans van den Crommenacker, die op die dag ook nog jubilaris was. In ieder geval is het Sint Jorisgilde Paulina ontzettend dankbaar voor het vele werk dat zij gedaan heeft en haar naam zal voor altijd verbonden blijven aan het gildevaandel 2015. ■

Veel gilden hebben te kampen met vergrijzing en een teruglopend ledental. Dat zal in het eeuwenoude bestaan van gilden wel vaker gebeurd zijn, maar nu krijgt dat verschijnsel extra aandacht door de campagne en zorg van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden. Zij heeft zelfs een professioneel bedrijf ingeschakeld om de teruglopende belangstelling voor het gildewezen te analyseren en aanbevelingen te doen om het tij te keren.

Werk aan de winkel

De federatie heeft inmiddels tijdens een groot aantal sessies de aangesloten gilden erop gewezen, dat zij zich dringend over hun toekomst moeten beraden. Optimisten zullen zeggen dat het niet zo'n vaart loopt. Gildebroeder of gildezuster zijn is een kwestie van emotie en beleving en kun je of moet je niet in alles proberen te reguleren. Dit was een pleidooi van een van onze collega gildebroeders uit Limburg tijdens de hoofdliedendag op 11 oktober 2014. Pessimisten beweren echter dat het vijf voor twaalf is en dat er binnen afzienbare tijd nog maar de helft van het aantal gilden in Noord-Brabant zal bestaan. De waarheid zal wel ergens in het midden liggen, maar ook dan zullen er de komende jaren nog 50 gilden verdwijnen. Dat laten we toch niet gebeuren?

Het zoeken naar bestaansrecht en het vinden van mensen, die zich daar voor in willen zetten, is ook bij Sint Joris Oirschot een continue zorg. Een zorg, die niet geïnitieerd is door onze federatie, maar een die al sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw bestaat. Na de kostumering in 1973 is dit gilde hard aan de weg gaan timmeren. Eerst moest er een basis gelegd worden voor het onderhoud en toekomstige vervanging van de kostuums. Dit resulteerde in commerciële activiteiten met vendel- en schietdemonstraties en volksdansen. Het gilde heeft onder meer op de planken gestaan in Hoog Catharijne in Utrecht, het badseizoen in Scheveningen geopend en nationale feestdagen in heel Nederland opgeluisterd. Daarnaast werden jaarlijks hometrainer wielervedstrijden georganiseerd, die uitgroeiden tot een grandioos sportevenement. Sommige collega-gilden vonden deze activiteiten gilde-onwaardig. Ze brachten echter wel het gilde in de belangstelling en zorgden indirect voor aanwas van het ledental. In de jaren tachtig is het gilde gestart met de organisatie van zogenaamde

kruisboogkwartetwedstrijden (KKW). Daaraan nemen nog elk jaar in de maand juni 24 viertallen, bestaande uit niet gildebroeders en -zusters, deel en ook deze activiteit brengt het gilde elk jaar opnieuw in het nieuws. Hierdoor is het ledental met een derde gestegen en kon eind jaren tachtig een groep bazuinblazers opgericht worden. Tijden veranderen echter. Door globalisering en individualisering van onze maatschappij lijkt de belangstelling voor het gildewezen af te nemen. Onbekend maakt onbemind en traditiegetrouwe organisaties spreken velen niet meer aan. Deze ontwikkeling heeft de algemene vergadering van het gilde van maart 2012 doen besluiten om een meerjarenplan op te stellen. En toen werd het stil!

Pas begin 2013 is een projectgroep begonnen met zich te oriënteren over de toekomst van het Sint Joris Gilde Oirschot. De groep bestond uit een evenwichtige verdeling naar leeftijd van het ledenbestand. Naast drie zestigers zaten er ook drie veertigers in de projectgroep. De eerste bijeenkomsten werden gewijd aan de onderwerpen die in de toekomstvisie aan de orde zouden moeten komen. Het zou te ver gaan om alle ter sprake gebrachte onderwerpen in dit bestek te memoreren, maar de belangrijkste willen wij de lezer niet onthouden. Wellicht kunnen andere gilden met deze aanpak hun voordeel doen. In de toekomstvisie, die op 6 oktober 2014 door de algemene vergadering unaniem werd goedgekeurd, worden onder meer de volgende onderwerpen behandeld:

- Identiteit en onderscheidend vermogen
- Samenstelling gildeoverheid en inzet competentie leden
- Historisch besef en vasthouden aan tradities
- Het organiseren van evenementen

IDENTITEIT EN ONDERSCHIEDEND VERMOGEN

Het gilde is in 1542 vermoedelijk ontstaan uit een ander Oirschots Sint Joris Gilde. Dit gilde, de oude schut, was actief in Oirschot dorp en afgaande op de caert van dit gilde was het een tamelijk elitair gezelschap met een gelimiteerd ledenbeleid. In het buurtschap Straten wilde men ook voetboogschieten en richtte daarom ook een schuttersgilde met dezelfde naam op. Daarmee zijn de roots van het huidige nog bestaande gilde bepaald. Maar... Straten is veranderd, Oirschot is veranderd, de wereld om ons heen is veranderd. De minderheid van de huidige gildebroeders woont nog in Straten, een groot deel woont verspreid over Oirschot en er wonen inmiddels ook een aantal gildebroeders buiten Oirschot, weliswaar met beperkte rechten. De binding met Straten is echter voor een belangrijk deel gebleven. Veel gildebroeders hebben in Straten gewoond en hebben daar nu nog vaak familiebanden. Het gildeterrein en de accommodatie zijn er nog gevestigd en een virtuele grens (over de loop) wordt nog steeds bij het uithalen van gildebroeders tijdens de jaarlijkse teerdag gehanteerd. Vrouwen zijn geen lid van het gilde, maar hebben van oudsher, zelfs formeel, een belangrijke rol gespeeld. In de toekomstvisie worden deze elementen als waardevol en essentieel voor de identiteit gezien. Om echter roadblocks voor toekomstige ontwikkelingen van het gilde te slechten is vastgelegd, dat gildebroeders van buiten Oirschot dezelfde rechten krijgen als die in Oirschot wonen. De mogelijkheden om tijdens de teerdag over de loop te gaan worden verruimd en de rol van vrouwen binnen het gilde wordt opnieuw ter discussie gesteld. Met deze maatregelen wordt de toegankelijkheid tot het gilde aantrekkelijker gemaakt. Tegelijkertijd zijn voorstellen opgenomen om de band met het buurtschap Straten te verstevigen en de wortels van dit

gilde binnen Straten, maar ook daarbuiten uit te dragen. Het onderscheidend karakter moet vooral zijn beslag krijgen in de wijze waarop het gilde functioneert en zich manifesteert binnen Straten, maar zeker ook daarbuiten.

SAMENSTELLING GILDEOVERHEID EN INZET COMPETENTIE LEDEN

De samenstelling van de gildeoverheid is, net als bij de meeste gilden, gebaseerd op pure traditie. Bij de invoering van Boek II van het Burgerlijk Wetboek in 1979 is daar formeel wel enige verandering in gekomen. Voor die tijd maakten de schrijver en rentmeester bij Sint Joris geen deel uit van de overheid. Daarentegen werden een aantal leden van de overheid op grond van hun functie automatisch lid van de overheid. De vaandrig, standaardrijder en koning/keizer zijn dat nog steeds en de voordracht van de vier dekens is ook nog steeds gebaseerd op hele oude tradities. Daardoor is het onvoldoende mogelijk om gebruik te maken van de bestuurlijke competenties van de leden en is de overheid te groot voor een daadkrachtig besturen van het gilde. Veel beter zou het zijn als de gilde-overheid zich alleen zou hoeven te buigen over beleidsmatige zaken en veel minder met reguliere activiteiten, zoals het organiseren van activiteiten en het faciliteren van het gilde. Dit kan veel beter overgelaten worden aan werkgroepen met een vooraf gedefinieerde opdracht en bepaald mandaat. Bij de kandidaatstelling van overheidsfuncties kan door het laten vervallen van traditionele en voor de hand liggende opvolging veel beter gebruik gemaakt worden van de competenties van haar leden. Deze intentie zal op termijn leiden tot een halvering van de huidige gilde-overheid, waarin dan nog een hoofdman, koning, schrijver, rentmeester en slechts twee dekens zitting zullen hebben.

HISTORISCH BESEF EN VASTHOUDEN AAN TRADITIES

Het vasthouden aan tradities wordt bij Sint Joris alleen zinvol geacht als deze een toegevoegde waarde in het functioneren van het gilde heeft. Tradities komen en tradities gaan immers. In het voorgaande is daarvan al een aantal keren melding gemaakt. Het historisch besef en de kennis over het gilde is helaas dalende. Daardoor is de beleving en emotie bij velen te oppervlakkig en richt men zich voornamelijk op vermaak. Het vergaren

en vasthouden van kennis van je eigen gilde, maar ook van het gildewezen in het algemeen, is cruciaal voor het voortbestaan van dit waardevolle culturele erfgoed. Gildebroeder of gildezuster zijn bestaat niet alleen uit schieten, vendelen, trommelen, bazuinblazen of standaardrijden, maar ook, en misschien zelfs vooral, het uitdragen van de cultuurhistorische waarde van de gilden voor Noord-Brabant en ver daarbuiten. Bij Sint Joris Oirschot gaan we daar iets aan doen, niet alleen binnen het eigen gilde, maar ook daarbuiten. Een werkgroep zal opdracht krijgen voorstellen in deze uit te werken. Als eerste gedachte is in de toekomstvisie het idee opgenomen om gezinsdagen te organiseren, waarvoor ouders en hun kinderen uitgenodigd worden. Zowel voor de ouders als voor de kinderen worden activiteiten georganiseerd. Voor de eigen leden worden lezingen gehouden en/of lesbrieven uitgegeven.

HET ORGANISEREN VAN GILDEFEESTEN

De afgelopen twintig jaar heeft het gilde één keer een federatietoernooi georganiseerd en drie gildefeesten. Voor 2017 staat er opnieuw de organisatie van een vrij gildefeest op het programma. Steeds heeft het gilde gezocht naar vernieuwingen en deze binnen de mogelijkheden van de richtlijnen ook gevonden. Soms met instemming van overkoepelende organisaties en soms ook door volharding in een vernieuwende aanpak. Achteraf is steeds waardering voor deze vernieuwingen geuit. Zo kan, vanwege de afstand tot het centrum van Oirschot, het gilde geen of slechts zeer bezwaarlijk een optocht organiseren. Daardoor ontstond het standpunt dat de gilden ook niet langer naar het publiek toe moesten gaan, maar dat het publiek naar het gildefeest moet komen. En als je op deze wijze publiek naar je feestterrein kunt trekken, doe dan ook iets aan de presentatie van je deelnemende gilden. Tijdens genoemde gildefeesten trokken de deelnemende gilden in een lange stoet zigzaggend over het feestterrein, terwijl een vrouwenstem en mannenstem elkaar afwisselden bij het verstrekken van informatie. De eed van trouw aan het wereldlijk gezag werd voorafgaand aan de massale opmars gedaan, zodat het voor iedereen te zien was. Het idee ontstond om ons volkslied niet alleen door een harmonie te laten spelen, maar ook door iemand te laten zingen. Dat schijnt vanwege de vertraging in geluid

praktisch moeilijk te realiseren te zijn. Voor de jeugd waren er speurtochten met kans op een bescheiden prijsje. De gildemis werd opgeluisterd door een eigen gildekoor. In de pr-campagne, voorafgaand aan het gildefeest, werd het motto 'Goed geworteld, al eeuwen bij de tijd' gehanteerd. Het programmaboekje bevatte geen reclame, maar uitsluitend informatie over het dagprogramma en de deelnemende gilden. Later is dit zelfs gereduceerd tot een leaflet met relevante informatie. De insteek bij Sint Joris Oirschot om een gildefeest te organiseren is vooral gericht op feest. Het moet een feest voor de deelnemende gilden zijn, maar ook voor de mensen die komen kijken. Daarnaast moet het voor belangstellenden niet alleen een kleurrijk schouwspel zijn, maar vooral ook informatief en educatief. Gilden krijgen tijdens een gildefeest een kans bij uitstek om hun bezieling uit te dragen. Daar is nu te weinig ruimte voor. We houden teveel vast aan tijdschema's en programmaonderdelen die soms al bijna 100 jaar bestaan. Gilden zijn vooral gericht op het deelnemen aan wedstrijden met als doel een optimale prestatie neer te zetten en de dag met een glaasje te vieren. Daarmee ben en blijf je veel te veel in jezelf gekeerd. Laten we bijvoorbeeld eens uitleggen waar het vendelen vandaan komt, hoe de prestaties beoordeeld worden en wat de score na afloop van een inspanning van een vendelier is. Laat mensen nou eens weten hoe een standaardrijder zijn figuren op een toernooiveld moet rijden en wat zijn of haar functie in de optocht is. Richt een schutsboom of schietbaan in, waar geïnteresseerden kennis kunnen maken met het kruis- en handboogschieten. Bouw het laserschieten voor de jeugd verder uit en verstrek in een aansprekende vorm informatie over het Brabantse gildewezen (was destijds door de federatie in de vorm van een drievaksfolder beschikbaar).

U ziet er is werk aan de winkel bij Sint Joris Oirschot, maar daar niet alleen. Laten we onze krachten verenigen en het Brabantse gildewezen hernieuwd op de kaart zetten. ■

Zaterdag 24 januari 2015 is een deputatie van de Bond van Schuttersgilden Kring Peelland aanwezig bij de huldiging van vijf jubilarissen van het Sint Antonius en Sint Sebastianus Gilde Gemert, plaatselijk de Gruun Schut genoemd. Die aanwezigheid is niet toevallig, want zij komt speciaal voor gildebroeder Mari van den Elsen, die zijn gouden lidmaatschap als actief gildebroeder viert.

Het verschijnsel 'nieuwe deken' bij de Gruun Schut Gemert

LOF VAN KRINGVOORZITTER

Voorzitter van de kring, Henk de Hair begint zijn toespraak met de opmerking, dat veel gilden jaloers zijn op de Gruun Schut Gemert vanwege de bijzondere manier waarop dit gilde aan ledenwerving doet, waardoor de gemiddelde leeftijd jong blijft. Het gilde kan pronken met een grote groep jongeren, waarvan de meesten vendelen of trommen. De vendelgroep bestaat uit elf en de tamboersgroep uit zes broeders, voor het overgrote deel jongeren.

HET LEDENBESTAND

Het gilde kent drie ledencategorieën, te weten:

- 1) Actieve gildebroeders (gekostumeerd).
 - 2) Ouderlingen, dat zijn gildebroeders, die gekostumeerd zijn geweest.
 - 3) Ondersteunende leden (contribuanten).
- Samen vormen zij de vereniging met de algemene vergadering op de optrekdag/teerdag als beslissend orgaan aangaande verenigingszaken. Niet alle drie de categorieën hebben dezelfde rechten. De Karte (statuten) kent twee groepen: de actieve gildebroeders en de ouderlingen. De ondersteunende leden hebben geen stemrecht.

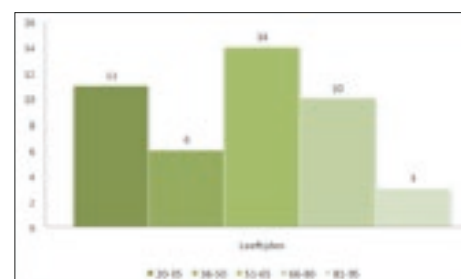
JONGE LEDEN

Op de jaarlijkse optrekdag/teerdag wordt een nieuwe deken gekozen. In de Karte uit 1699 wordt dit als volgt omschreven: 'In den eersten zal die voorz. Schutterij tot noodzakelijke dienst hebben twee Dekens, daar van den eenen zal dienen en bekleden het Dekens ampt voor den tijd van een jaar en het zelve een jaar bij hem voldient zijnde zal alsdan dezelfde Dekan daar en boven als noch den tijd van een jaar blijven dienen en dat nochtans met assistentie van eenen anderen nieuwe Dekan'. Samen met de kapitein vormden de twee dekenen het bestuur

van het gilde. De gekozen nieuwe deken was een ongehuwde jongeman tussen de 18 en de 25 jaar. Trouwde hij dan moest hij het gilde verlaten, alleen ongehuwde mannen mochten er deel van uitmaken. Dit leverde wel eens problemen op, omdat de bezetting van de functies van dekenen en officieren te smal was. Daarvoor was als oplossing gekozen dat dan een ongehuwde broer de functie van de gehuwde deken of officier mocht waarnemen. De eis van ongehuwd zijn bleef strikt gehandhaafd. Uit het leggerboek, waarin de overzichten van de jaarlijkse inkomsten en uitgaven staan, blijkt dat onder veel jaaroverzichten dezelfde naam staat. Dit betekent, dat veel gildebroeders lange tijd ongehuwd bleven. Ook kwam het wel eens voor, dat dekenen niet konden doorstromen naar de officiersrang, omdat het maximum aantal van vier officieren was bereikt. Een jonge veelbelovende deken werd hierdoor gedwongen het gilde te verlaten, terwijl in andere jaren een deken die 'schrijvens onkundig' was, zoals hij bij de ondertekening van de jaarrekening werd aangeduid, wel zijn officierschap kon vervolgen. De bepaling van ongehuwd zijn en het beperkte aantal gildebroeders hadden nadelen. Daarom zijn beide criteria in 1961 opgeheven. Hierna kwam een aantal gehuwde gildebroeders terug in de gildegroep en mochten de gehuwde dekenen blijven. Het gilde is sindsdien gegroeid tot 43 actieve leden, een mooie groep als het optrekt. Omdat het gilde een goede sfeer biedt, zijn de broeders van de zestiger jaren lid van de gildegroep gebleven. De gemiddelde leeftijd nu is 53 jaar. De beide oudste broeders zijn 85 en de jongste is 21 jaar.

UITBREIDING VIA KONINGSCHAP

Behalve door de benoeming van een nieuwe deken kan het aantal gildebroeders uitgebreid

worden door het koningschap. Deelname aan het koningschieten staat ook open voor ondersteunende leden en voor leden van de Vriendenkring van de Gemertse Gilden. Deze kring is in 1974 door de beide Gemertse gilden opgericht ter vervanging van de vroegere notabelen, zoals dokters, veeartsen, notarissen, fabrikanten, tandartsen en personen met een vrij beroep. De notabelen werden uitgenodigd om deel te nemen aan het koningschieten. Het was in het begin van de zeventiger jaren bijna onmogelijk om hen allemaal in beeld te krijgen en uit te nodigen. Bovendien zou het kunnen dat iemand koning zou worden, waarmee het gilde niet blij zou zijn en het zware middel van onwaardigheid voor het koningschap zou moeten worden uitgesproken. Er werd gezocht naar een vervanging van de notabelen. Er werd gekozen voor een vriendenkring. Voor de leden van de vriendenkring geldt geen ballotage. De belofte van betaling van een jaarlijkse bijdrage en van daadwerkelijke hulp voor het geval het gilde in een dip zou terechtkomen zijn als voldoende aangemerkt om tot waardige leden te komen. Dit systeem heeft goed gewerkt, er zijn zelfs drie koningen uit de kring voortgekomen. Zij zijn actieve broeders en dragen bij aan het bereiken van de doelstellingen van het gilde. Het gilde is blij met de gildebroeders en met de lof van de kringvoorzitter, die zich inzet om voor alle gilden tot een verjonging van het ledenbestand te komen. ■

Deze woensdagmiddag ben ik vroeger van mijn werk weggegaan en bij het gildehuis in Liempde aangekomen tref ik een grote groep gildebroeders aan, deels gezellig keuvelend op het terras, vaak met een flesje bier erbij en deels op het terrein, heel geconcentreerd bezig met het kruisboogschieten. Iedere woensdagmiddag is de Veteranen Dommelgroep bij elkaar; er wordt geschoten, gebuurt, gelachen, gedeeld, gedronken. Mag ik er ook bij?

20 Jaar jonge veteranengroep

Het begint in 1994 in Sint-Michielsgestel. Frans en Martien zijn met de VUT en bedenken om op woensdagmiddag te gaan kruisboogschieten. Al snel sluit Ton uit Den Dungen aan en niet veel later ook Peter uit Schijndel en Janus uit Liempde. Men heeft dan nog geen gildehuizen en de koffie wordt van thuis meegebracht. Het wordt in de loop der jaren een bijzondere vrijetijdsbesteding voor de mengelmoes aan 34 gildebroeders van gildes uit de regio Dommelgroep. Van een bestuur is geen sprake, ook geen contributie, geen eisen, geen regels. Wel is er een groot gevoel van saamhorigheid. Iedere woensdagmiddag zijn ze er, van 13.30 tot 16.30 uur wordt er geschoten. Weer of geen weer; ook in de sneeuw kun je de pijlen terugvinden. Opa kan op woensdagmiddag niet oppassen, want dan moet hij naar de veteranen. De afspraak bij de dokter mag alle dagen, maar niet op woensdag. De jarige is ook aanwezig, traditioneel wordt hij door de hele groep toegezongen. Bert heeft het dirigeerstokje overgenomen van Jan. De jarige geeft natuurlijk een rondje. Men ervaart de woensdagmiddag als goede bewegingstherapie. Het is het spannen van de boog, tillen, concentreren, telkens bukken om de pijl op te rapen. De veteraan heeft een agenda waarin de woensdagmiddag structureel is afgeblokt. Zelfs zijn er enkele gildebroeders die nog niet met de VUT waren en hun werk zo konden indelen om er op de woensdagmiddag bij te kunnen zijn. Bij de veteranen wordt veel gelachen, gekletst, soms op elkaar gemopperd. Maar er zijn ook serieuze gesprekken over de gezondheid, men leeft met elkaar mee en als iemand overlijdt zijn ze er allemaal voor het laatste afscheid.

Frans en Janus, twee van de initiatiefnemers, leven niet meer. Het enige formele stuk dat van toepassing is bij de veteranen, is het wedstrijdreglement van Frans. In september start de jaarcompetitie en er wordt op twaalf

woensdagen, eindigend in april, competitie geschoten. Per boom schiet men vier maal gewoon en vier maal met schoudergeschot. Frans heeft leuke onderdelen opgenomen in het reglement. Zo kan men de HBG-prijs winnen; dit is een zilveren schildje voor de schutter die zijn persoonlijke jaargemiddelde het meest overtreft (het Hoogste Bereikte Gemiddelde). De zilveren gebroken pijl is voor de schutter die het meest achterblijft op zijn persoonlijk gemiddelde. In de koppelwedstrijd worden door loting twee gildebroeders gekoppeld. Zij moeten samen zo hoog mogelijk boven hun gemiddelde schieten. Men doet veel moeite om de wisseltrofee te winnen die Frans in 2000 heeft geschonken. Voor de veteranenkoning heeft Janus, samen met Evert, een zilveren wisselschild geschonken. Wanneer na een jaar de wisseltrofee en het wisselschild ingeleverd worden, krijgen de schutters een zilveren herinneringsschildje. Sinds het overlijden van Frans in 2008 is Jos de wedstrijdleider en regelt hij naast de wedstrijd ook de zilverprijzen. De rekening wordt

door alle gildebroeders samen betaald. De partners van de veteranen zijn misschien wel blij met hun middagje vrij. Zij mogen twee keer per jaar mee naar de veteranen; bij het koningschieten, dit jaar is Henk de koning, en om deel te nemen aan de jaarlijkse barbecue op de laatste competitieavond. Guus heeft dan een fraaie oranje schort aan en bakt voor iedereen het vlees.

Hoe kom je bij de veteranen? Ik loop even rond en vraag er naar. Als hij met de VUT gaat is Ton geen gildebroeder, zijn hobby is stambomen, maar dat is altijd zitten. Daarom is hij met zijn zwager Ad een keer meegegaan naar de veteranen. Dat bevalt hem zo goed dat hij een kruisboog aanschaft en ook bij het gilde gaat. Henk is er twaalf jaar geleden bij gegaan. Hij geniet iedere week van de sfeer en de kameraadschap. En Jan is uitgenodigd om de sfeer te komen proeven en is er niet meer weg te slaan. Vrouwen zijn nog niet bij de veteranen, ik zal toch eens met mijn baas gaan praten. ■

Veteranen Dommelgroep.

Hij is oud (93), bij de tijd, en enthousiast. Hij heeft veel te vertellen en beschikt over veel liefde en energie. Ondanks dat hij als gevolg van een ongeval gehandicapt is, zorgt hij voor zijn hulpbehoevende vrouw en heeft hij gedurende zijn lange leven veel initiatieven ondernomen. Zo was hij de uitvinder van het groepsvendelen.

Vendelambassadeur Pieter Penninx

Wat is Pieter Penninx blij als hij op de vrijdagmiddag voor kerst de deur open doet en mij ziet. Hij had gedacht dat ik niet meer zou komen, want een week eerder had hij alles op tafel klaargelegd en was ik niet verschenen. We hadden elkaar niet goed verstaan toen ik hem belde om een afspraak te maken voor het interview. De oorzaak: een minder wordend gehoor van uw verslaggever en de snelle tongval van Pieter. De woorden vloeien uit zijn mond, buiteland over elkaar. Het is net het straatje water dat door een barst in de dam sijpelt, totdat de dam breekt en een kolkende stroom losbarst. Als ik binnen ben vraagt hij wat ik wil weten. "Alles", zeg ik. Pieter gaat door het huis en haalt foto's en andere voorwerpen van de muur en fotoalbums en een envelop met krantenknipsels uit de kast. Intussen zorgt hij voor de koffie en stelt zijn vrouw gerust als ze onrustig wordt. Zij doet een middagdutje op de bank.

VENDELIER

Pieter kent een lange gildegeschiedenis en verdient het om vendelspecialist te worden genoemd. In 1944 wordt hij de nieuwe deken van het Sint Antonius en Sint Sebastianus Gilde uit Gemert. Al snel wordt hij vendelier en leert hij het vendelvak van Jan van Rijken uit Beek en Donk. Hij blijft de eenzame positie van vendelier bekleden omdat het gebruikelijk is met alleen het gildevaandel te vendelen. De gilden hebben in die tijd daarom maar één vendelier. Hij vendelt in 1945 bij het afscheid van Town Major Drake uit Gemert, bij de eerste bevrijdingsoptocht en op het eerste gildefeest na de oorlog, op 17 juni 1945, bij O.L. Vrouw van de Zeven Weeën in Lierop. Het eerste wat Pieter me laat zien is een oranje oorkonde als aandenken aan zijn deelname als vendelier aan het massaspektakel 'In Neêrlands Tuin' in het Olympisch

Pieter Penninx, 20 juli 2014.

Stadion van Amsterdam op 31 augustus 1948. Hij vertegenwoordigde De Gruun Schut uit Gemert als vendelier. Zie het kader 'Vendeliers in massaspektakel'.

In zijn jonge jaren richten leden van de paardrijvereniging in De Mortel, een kerkdorp van de gemeente Gemert, een circus op. In dat circus hebben paarden de hoofdrol. Pieter en zijn broers treden op in het circus, als boerenzoons waren ze opgegroeid met paarden. Ze vertonen allerlei kunsten met en op de paarden. Pieter laat een foto zien waar hij staande op het paard vendelt.

VENDELLEIDER

In 1946 wordt Pieter jurylid, hij ging overal op de fiets naar toe. Als hij in 1952 trouwt betekent dat het afscheid als actief gildebroeder (alleen ongehuwde mannen waren

toen lid), maar hij verliest zijn belangstelling voor het gilde niet. De zwaaiavlaggen kwamen in zwang en meer gildebroeders gingen het vendelzwaaien beoefenen. Hij neemt in 1963 het initiatief voor de oprichting van een vendelgroep, bestaande uit hemzelf, Theo van den Elsen, Piet van Dommelen (uit Deel), Piet van Dommelen (uit Asdonk), Piet Krol en Theo van der Heijden. Hij leidt deze jongelui op tot uitstekende vendeliers, die succesvol zijn op menig gildefeest.

Als Pieter in 1964 naar Liessel verhuist, wordt hij als vendeltrainer in Liessel actief en zijn leerling Theo van den Elsen wordt hoofdleder in Gemert. Er is sprake van een doorlopende stroom van jonge gildebroeders die het vak van vendelier leren en in praktijk brengen. De Gemertse vendeliers hebben maar liefst 125 prijzen, daarvan zijn er 26 gewonnen met

De vendelgroep in 1988. V.l.n.r. Theo van den Elsen, Piet van Dommelen, Pieter Penninx, Piet Krol, Theo van der Heijden, Pietje van Dommelen.

De gouden kroon op Pieters 50-jarig jubileumschildje.

het groepsvendelen, zowel in de groepen met vier of vijf personen als met zes man en meer. De eer om niet op wedstrijden te vendelen, maar de eer te brengen aan jubilarissen van binnen en buiten het gilde, zorgt voor een constante toestroom van leden van de groep, zo zelfs dat er nu maar liefst twaalf broeders deel daarvan uitmaken. Maar ook in Liessel heeft het vendelvakmanschap van Pieter tot een ware zilvervloot geleid.

De vele schildjes en medailles in zijn mooie prijstableau getuigen van Pieters kunde en zijn mooie stijl van vendelen. Pieter heeft zijn geesteskind niet los gelaten. Op elke optrekdag deelt hij lof uit, maar geeft ook aanwijzingen hoe het nog beter kan. Bij de

viering van het 25-jarig bestaan van de vendelgroep komt deze nog een keer in de oude samenstelling bij elkaar.

Intussen hebben veel nieuwe leden het vendel ter hand genomen en is Pieter trots op de groep van twaalf vendeliers die (regelmatig?) geregeld oefenen in de manege van de voorzitter. De oefeningen leiden niet alleen tot goede prestaties op gildefeesten en bij eerbetuigingen in het dorp, maar ook tot een vriendengroep waarvan de leden elkaar stimuleren.

In de week na de huldiging voor zijn 70-jarig lidmaatschap belt hij de voorzitter van de vendelgroep op en vraagt hem de groep op

de donderdag bijeen te roepen. Hij wil enkele slagen, die nog niet goed gedaan werden, voor doen. De voorzitter geeft aan zijn verzoek gevolg en de complete groep is present. Een half uur voor het afgesproken tijdstip is Pieter al ter plekke. Hij legt uit wat hij wil en trekt een witte overal aan om zijn kostuum tegen het zand van de manege te beschermen. Met enige hulp vanwege zijn handicaps komt hij op zijn rug te liggen, krijgt een vendelvlag in handen en geeft enkele staaltjes van acrobatiek vendelen. De jongelui zijn verwonderd dat deze negentigplusser dit nog kan. Maar als je ergens enthousiast voor bent dan lukt het altijd, zo vindt Pieter. >>>

Vendeliers in massaspektakel

De Tilburgse regisseur en evenementenman Carel Briels organiseert het spektakel 'In Neêrlands Tuin' in het Olympisch Stadion van Amsterdam op 31 augustus 1948, bij het gouden jubileum van koningin Wilhelmina en de inhuldiging van koningin Juliana. Het is een grote manifestatie, er komen duizenden mensen voor naar het stadion. Er is dan nog geen TV en de mensen vinden het prachtig om zulk soort dingen te zien.

Voor dit schouwspel is van iedere provincie een groep bewoners uitgenodigd die een, voor die provincie typisch, folklorestuk uitvoeren. Vanuit Noord-Brabant vertrekken veertig vendeliers onder leiding van Jan van de Mortel met de bus naar Amsterdam. Daar verblijven ze een hele week in hotels. De vendeliers moeten elke dag oefenen tussen tien en twaalf uur 's morgens en 's middags van twee tot vier uur. Ze worden daar verwend, zo kwam er op een keer een rijdende tap van de bekendste Amsterdamse bierbrouwer en er was een ijscooier. Ook hebben ze de gelegenheid om samen naar de bioscoop te gaan, om op de wallen de publieke vrouwen te bekijken en om lekker ijs te gaan eten. Tijdens het spektakel staan de veertig vendeliers in een cirkel in het stadion, binnen die cirkel worden de folklorestukken opgevoerd. En de Brabantse boys hebben nog meer geluk: ze hebben een rondvlucht boven Amsterdam gewonnen.

VENDELPROMOTOR EN JURLID

In de jaren zestig en zeventig bezoekt Pieter samen met gildebroeder Jan Toorians veel gilden en gildefeesten om het vendelen als gildesport te promoten. Daar geeft Jan uitleg over het vendelzwaaien terwijl Pieter de oefeningen voordoet.

Ook was Pieter jurylid en lid van de vendelcommissies van zowel de kring als van de federatie. Hij heeft 45 jaar onafgebroken gejureerd waaronder 23 jaar tijdens het OLS. Op zondag 20 juli 2014 krijgt Pieter een uit-

zonderlijke kringonderscheiding: een gouden kroon op zijn 50-jarig jubileumschildje.

ZORGZAAM EN WIJS

Pieter en zijn vrouw hebben samen vijf zonen, acht kleinkinderen, drie achterkleinkinderen en er zijn nog twee achterkleinkinderen onderweg. Ondanks zijn handicaps zorgt hij zelf voor zijn vrouw met wie hij in 1952 trouwde, want Pieter houdt zielsveel van haar: "Ik vind haar lief."

Pieter heeft ook nog goede raad voor me:

"Ik heb twee spreekwoorden. Het eerste spreekwoord is: 'Meer geven dan nemen' en het tweede is: 'Het zijn goeie woorden die stilzwijgen kunnen verbeteren'".

En tot slot zegt hij: "Het is binnenkort Kerstmis, wat wil je: een varkenshaas of twee koteletten?" Pieter geeft veel uit zijn werkende handen: zorg, liefde, vrolijkheid, complimentjes en hij heeft het vermogen om in andermans leven de zon te laten schijnen. ■

Vaandeldrager Jan Toorians

Door zijn enorme inzet voor het vendelen als uiting van kunst en cultuur bouwt Jan Toorians (1920-2000) een grote staat van dienst op. In 1946 wordt hij lid van Gilde Sint Ambrosius in Loon op Zand. Een jaar later gaat hij werken bij het transportbedrijf Van Gend & Loos in Tilburg en wordt hij voor twee jaar uitgezonden naar het hoofdkantoor in Amsterdam. Als hij daar woont neemt hij contact op met de Zwitser Felix Bucher, alpenvendelzwaaiër bij het Eidgenössiger Jodlverband. Het Zwitserse gezelschap geeft een optreden voor de NCRV. De twee mannen worden vendelvrienden voor het leven.

Jan wordt gegrepen door de oude tradities van het vendelzwaaien en start zijn vendelstudie.

In 1951 neemt hij deel aan het eerste Internationale Vendelzwaaierscongres in Merano, Italië. Behalve Jan zijn er 16 andere vendelzwaaiers aanwezig, ze komen uit het Italiaanse Zuid-Tirol, uit Oostenrijk en Zwitserland. In 1953 wordt Jan lid van de nieuwe vendelcommissie van Kring Maasland en is hij nauw betrokken bij de opstelling van de richtlijnen voor juryleden bij het vendelen. Na een ongeval in 1961 kan hij niet meer vendelen, hij heeft een been verloren. Ondanks dat zijn vrouw ten gevolge van het ongeluk overlijdt, gaat hij niet bij de pakken neerzitten. Tijdens zijn revalidatie maakt hij tientallen tekeningen voor zijn boek 'Het Vendel', dat in 1969 uitkomt. Alle historie rondom het vendelzwaaien heeft hij daarin verwerkt. Maar belangrijker: hij heeft nieuwe, internationale vendelregels gemaakt.

Hij is van 1959 tot 1991 voorzitter-secretaris van de federatieve vendelcommissie. In 1970 geeft de Stichting Banistiek en Heraldiek hem de eretitel Alfarez (dit betekent vaandeldrager) voor zijn verdiensten op het gebied van vlaggenkunde. gewonnen.

Freddy van Riemsdijkweg 4
5657 EE Eindhoven
www.olafs.nl

06 101 950 77

 VORMGEVING

 WEBDESIGN

 DRUKWERK

 DTP

Vaandels, Vendels en Vlaggen

Joke Willigers

Zand 33, 5757 RX Liessel
Tel.: (0493) 34 25 68 Fax (0842) 25 21 71
info@willigers.eu www.vaandel-vendel.nl

Is jouw medelezer nog geen abonnee?

De Gildetrom het blad voor jong en oud.

Rectificatie

In de rubriek jeugd is in nummer 1. 2015 een fout opgetreden. En wel op pagina 17 bij het artikel 'Jeugd heeft interesse voor gilde'. Daar wordt vermeldt dat het om het Sint Antoniusgilde in Lierop gaat. Echter gaat het hier om het Sint Antonius Abt-gilde uit Deurne. Sorry voor de foutieve melding.

Basisschool 't Ven beleeft middeleeuwen

Je zal maar in groep vijf van basisschool 't Ven zitten en met de klas lopend op bezoek gaan bij het gildeterrein van het Veghelse Sint Barbara Gilde en dan een hellebaard mogen dragen. Eén leerling uit de klas van juf Susan van Bussel laat direct blijken grote interesse voor alles van het gilde te hebben en zeker voor die indrukwekkende hellebaard, een oud wapen van de middeleeuwse gilden om je tegenstander op afstand uit te schakelen. Aan het einde van de kennismakingsdag bij het gilde wordt er een massale opmars

gehouden zoals gilden dat met elkaar doen op gildedagen. Iedereen vindt dit een mooi slotspektakel. De beide klassen van elk 24 leerlingen hebben een onvergetelijke dag over het gilde en de middeleeuwen beleefd met prachtig weer erbij. Plein23 heeft weer een mooie koppeling gemaakt tussen school en het cultureel erfgoed van het Veghelse gilde. Plein23 ondersteunt scholen en aanbieders bij het ontwikkelen en uitwerken van wensen en ideeën rondom cultuureducatie. ■

De massale opmars.

Reactie van de juf

Wat was het een geweldige dag en voor mijn groep een fantastische middag! De beide groepen 5 zijn erg enthousiast; de kinderen hebben onwijs genoten. De afwisseling wat betreft de presentatie, dingen laten zien, onder het genot van een glaasje ranja en een snoepje, daarna de verschillende activiteiten en tot slot een korte evaluatieronde, was geweldig. De kinderen waren erg betrokken mede door de goede organisatie en het enthousiasme dat jullie overbrachten. Allemaal, hartelijk dank hiervoor! We houden ons aanbevolen om volgend jaar terug te komen indien mogelijk. Hierbij een fotocollage van ons.

Met vriendelijke groeten, groep 5a en 5b van 't Ven, Susan van Bussel. ■

Daan van Lieshout wint opnieuw gilde-wisseltrofee

Daan van Lieshout, bazuinblazer bij het Veghelse Sint Barbaragilde, is dit jaar weer present op de kaderdag van gildenkring Hoge Schuts bij het Sint Sebastiaangilde in Oss. Daan is daar samen met tamboer, aspirant-gildebroeder Frank-Jan van Zutven, die hem met de trom begeleidt tijdens het bazuinblazen. Ook Frank-Jan kan binnenkort meedoen met de trom als tamboer op gildedagen, zoals in Erp en Berlicum en

wellicht wedstrijden winnen voor het Sint Barbaragilde. Daan moet voor een jury van De Hoge Schuts ook een solo bazuinpartij blazen, namelijk de mars Ons Brabant. Snel blijkt dat Daan weer de eerste prijs wint en mag hij de wisselbeker, die hij vorig jaar ook al won, weer mee naar Veghel nemen. In het juryrapport staat dat Daan het afgelopen jaar veel vooruitgang heeft geboekt. Wie weet is hij volgend jaar wel definitief de beste! ■

Daan van Lieshout wordt begeleid door tamboer Frank-Jan van Zutven.

Succesvolle jeugdverschieting

Het gilde Sint Sebastiaan en Barbara, Moergestel staat bekend als een handboog-gilde op doel. Echter sinds jaren schiet het gilde ook op de wip en welke vorm is dan eigenlijk het spannendste? Daar zijn de gildebroeders het eigenlijk altijd samen over eens, dat is het vogelschieten. Nu was het bij Sint Sebastiaan en Barbara eigenlijk maar om de vier jaar mogelijk om op de vogel te schieten tijdens het koningschieten. Dan staan alle schutters gelijktijdig onder de wip en is het ook een strategisch spel wie daadwerkelijk het laatste stukje naar beneden schiet. De jeugdschutters worden elke woensdag door het gilde getraind op doel om de basisvaardigheden te leren. Tijdens de trainingen kwam naar voren dat ze het ook leuk zouden vinden om eens op de wip te schieten. Dat is natuurlijk geen probleem, maar een vogelverschieting geeft ook een aantal aandachtspunten voor de veiligheid. Gezamenlijk op hetzelfde moment schieten is het geen optie en om een hoog geplaatste vogel met een lichte jeugdboog van de top te schieten is niet eenvoudig. Het gilde zag zo een manier om de twee verzoeken, meer vogelschieten en voor de jeugd in één klap op te lossen. Het gilde is daarom jaren geleden gestart met het invoeren van twee jaarlijkse momenten voor het vogelschieten en dat is bij het openen en sluiten van de wip. Het openen van de boom is altijd op tweede paasdag, wat een mooie dag is om alle gildebroeders, partners, kinderen en kleinkinderen bij elkaar te brengen. Dit geeft direct de mogelijkheid om ook de jeugdschutters, maar ook niet jeugdschutters te laten proeven aan het vogelschieten. Voeg

in de middag wordt er gestart met het zoeken van paaseieren door de jongste jeugd. Rennend en dartelend door de wei, in de struiken, zoekend onder bomen en obstakels vliegen de kinderen heen en weer. Nadat alles is verzameld start de eerste schietwedstrijd voor de jongste jeugd tot en met elf jaar. Daarbij wordt er geschoten op een houtenkruis met genummerde plaatjes, welke middels een beugel lager geplaatst is dan de top van de wip. Vooraf wordt in het geheim bepaald wat het winnende nummer is. Als alle plaatjes van het kruis zijn start de tweede wedstrijd voor de oudere jeugd. Deze schieten op een echte, wat hoger geplaatste, houten vogel. Diegene die de vogel van de top schiet is de winnaar. Dat lijkt eenvoudig, maar de vogel staat niet los op de top en ze moeten de vogel meerdere malen goed raken. Op een moment komt de vogel losser te staan en wordt de spanning groter. Wie o wie schiet het beslissende schot en raakt de vogel op de

juiste plek? Alle ouders en groot ouders moedigen daarbij hun kroost aan en duimen dat ze winnen. Het valt nog niet mee voor ze, door de zenuwen is het raken al een hele opgave. Het lukt uiteindelijk toch en de winnaar is zichtbaar blij met zijn prestatie en de gewonnen houten vogel. De andere kijken wat beteuterd en grommen zoals dat hoort bij echte sporters. Tijdens de prijsuitreiking feliciteert de hoofdman de winnaar en steekt de andere een hart onder de riem met de mededeling dat ze ook volgend jaar van harte welkom zijn. De jeugd krijgt de uitnodiging om tussendoor te komen trainen op de bestaande wip. Dit jaar waren de winnaars: jongste jeugd Diewertje van der Sande en jeugd Thomas van Erp. Het gilde kijkt terug op een mooie dag en de jeugd heeft op een eenvoudige wijze kunnen genieten van het echte werk: het schieten op een vogel, de voorbereiding voor een toekomstig koningschap. ■

De deelnemende jeugd.

Jeugd schiet bij Sint Bavo Raamsdonk met de handboog

Het is 8 maart 2015 en de tweede keer dat het Sint Bavogilde van Raamsdonk een ontmoeting voor jeugdige schutters organiseert. Voor deze vriendschappelijke wedstrijd hebben zich twintig jonge leden aangemeld van gilden en verenigingen uit Bergen op Zoom, Loon op Zand, Alphen, Oosterhout en Raamsdonk. Geschoten wordt met handboog op doel op een afstand van zestien meter. Er bestaan bij deze verenigingen echter twee tradities, namelijk barebow schieten of recurve schieten met vizier en stabilisators; met dit verschil is rekening gehouden bij de grootte van het blazoen waarop geschoten wordt. De leeftijden van de deelnemers varieert van

10 tot 21 jaar. Op basis hiervan maakt wedstrijdleader Dirk Wijkhuijzen een indeling in vier groepen. Met grote concentratie wordt in alle rust geschoten: de schutters pakken het schieten op als een serieuze hobby, die door deze inspanning ook ontspanning geeft. In de eerste categorie levert de jongste schutter Thomas van den Broek van het Sint Willibrordusgilde uit Alphen een opmerkelijke prestatie met een gemiddelde van 8,1. Bij de jongeren eindigt Patrick de Bont uit Raamsdonk als eerste, met een prachtige score van 8,4 gemiddeld. Voor jeugdleden van een gilde is het stimulerend om te ervaren dat er ook op

andere plaatsen leeftijdgenoten zijn die de handboogsport als hobby verkiezen. ■

Jeugd ontmoeting Sint Bavo Raamsdonk.

Koningschieten jeugd gilde Sint Jan Wernhout

Maandag 6 april 2015 is voor de eerste keer bij het Gilde Sint Jan door de jeugd van 10 tot 18 jaar gestreden om de titel jeugdkoning(in). Diegenen die hieraan deelnemen mogen om de week bij het gilde onder begeleiding komen schieten met de buks. De jeugd wordt hiermee tot hun 18e jaar opgeleid. Hierna kunnen ze met het flobertgeweer, het wapen van het gilde, gaan schieten als ze daar nog interesse voor hebben.

Op deze tweede paasdag wordt de jeugd begeleid door gildebroeders die hen helpen bij het schieten op de wip (vogel) met de buks. Wie de vogel naar beneden haalt wordt de koning(in). Acht jeugdleden strijden met elkaar, zowel jongens als meisjes. Na een spannende strijd en ongeveer één uur schieten wordt de vogel neergehaald door Steffi Verhaard. Zij draagt de titel van jeugdkoningin van het gilde. ■

Steffi Verhaard legt aan.

Steffi met de afgeschoten vogel.

Prinsschieten in Heeze

Sint Jorisdag staat ook dit jaar zoals gebruikelijk weer in het teken van het prinsschieten bij het Sint Jorisgilde. Na een overheerlijke lunch doen vijf jonge gildebroeders en –zusters mee om de titel, die tot op deze dag nog in handen is van Jorn Guitjens, te pakken. De schutters nemen om beurten plaats onder de schietboom om zo te strijden om de titel prins van het komende jaar. Na 44 schoten blijkt Gijs Jacobs (14) de beste te zijn en mag hij zich een jaar lang prins noemen. Hij is te herkennen aan zijn gele veer op de baret en een zilveren draagschild. Zelf zegt hij erg blij te zijn met de titel. "Ik heb drie keer meegedaan en nu heb ik gewonnen", aldus een trotse Gijs. Nadat hij zich heeft verzekerd van de titel, brengen de vendeliers een vendelhuide op het gildeterrein voor de kersverse prins en krijgt hij natuurlijk de felicitaties van de aanwezigen. Verder ontvangen alle schutters een cadeaubon van Intertoys Van der Linden uit Heeze die gesponsord zijn door de speelgoedwinkel. ■

Jozef en Maria Route

De Jozef en Maria Route wordt feestelijk geopend op zondag 12 april met het Sint Antonius Abt Gilde van Blitterswijck. De stichting voet- en fietsveer Blitterswijck is trots op het eindresultaat en heeft samen met vele belangstellenden de opening gevierd.

De dag is gestart met de onthulling van de kunstzinnig uitgevoerde handwijzers in de Smakt en Kevelaer, vervolgens is er per fiets vertrokken naar Blitterswijck. Bij de veerboot vlakbij Veerhuis Tante Jet (het vroegere gildehuis van het Sint Antonius Abt Gilde) aan de Veerweg in Blitterswijck vindt de feestelijke opening plaats. Voor de kinderen is er een ballonnenwedstrijd en een traktatie. Aansluitend zijn er optredens van fanfare Nooit Gedacht uit Wellerlooi, en het Sint Antonius Abt Gilde Blitterswijck. De route is in twee lussen van elk 35 kilometer opgedeeld en verbindt de bedevaartplaatsen Smakt en Kevelaer (D) met elkaar. ■

Het gilde uitdrukkelijk aanwezig bij de opening van de Jozef en Maria route.

Gildehulde voor Hubert Engelen

De vendeliers van het Sint Antonius Abt Gilde Blitterswijck brengen op zaterdag 18 april een vendelhulde aan Hubert Engelen bij het Sint Jorisgilde in Deurne. Hubert Engelen is namelijk 60 jaar lid van het Sint Jorisgilde in Deurne die op deze dag recepteerde. Hubert Engelen is zeer nauw betrokken bij het gilde van Blitterswijck, in 1985 begint Hubert daar als vendelinstructeur bij de vendeliers. Vooral de eerste vijf jaar komt Hubert tweemaal in de maand les geven bij de groep vendeliers zowel senioren als junioren. De vendeliers zijn trots op Hubert en ook andersom, want er is altijd veel plezier. Er worden veel prijzen in de wacht gesleept. Hubert is zelden afwezig, vandaar die vendelhulde met de groep vendeliers. Voor Hubert is dit een grote verrassing. ■

Hubert Engel met de eerste gildemeester van Blitterswijck.

Dagkoning tijdens de kermis te Ravenstein

Tijdens de opening van de kermis wordt geschoten om de titel van dagkoning. Omdat het gilde eens per drie jaar een nieuwe gildekoning heeft, wordt in de tussenliggende jaren geschoten om de zogenaamde dagkoning. Gildekoning Arnold van Zanten (koning 2014-2017) laat zien dat zijn koningsschot van verleden jaar geen toevalstreffer is. Ook nu weet hij de vogel te verschalken en wel na het 122ste schot.

Hij is hier zeer mee in zijn nopjes.

Tijdens het schieten worden enkele lafenissen gedronken van de overgebleven consumptiebonnen van de onlangs overleden broeder Geert van der Linden.

Na de erewijn wordt de onlangs gestopte

tamboer Nico Verhoeven verrast door twee van zijn medetamboers die al vele jaren met hem het tamboergezelschap vormen. De nog immer actieve Henk Heessen en zijn broer Wout (al enkele jaren gestopt) schenken hem een zilveren tamboerspeldje.

Nico is hier danig van onder de indruk en waardeert het spontane gebaar zeer. Hierna wordt de middag nog gezellig doorgebracht in het teerhuis van het gilde, stadsherberg de Keurvorst. ■

Koning Arnold van Zanten, dagkoning 2015

Geslaagde Koningsdag 2015 te Ravenstein

Op de Bleek in Ravenstein wordt op Koningsdag - maandag 27 april - weer geschoten om de titels van burgerkoning en dagkoning. Voorafgaand aan het schieten wordt, bij gelegenheid van de verjaardag van koning Willem Alexander een saluutschot gelost met het kanon aan het Oranjerondeel. Mede door de aanwezigheid van stadsharmonie O.B.K. is het een geslaagd en gezellig Oranje-feest. Gelukkig is het droog en zonnig, wel is het erg fris. Dat weerhoudt er velen niet van om naar de Bleek te komen om mee te schieten of onder het genot van een drankje toe te kijken. Paul Hoogstede doet de burgervogel na 176 schoten naar beneden tuimelen en mag zich voor dit jaar burgerkoning noemen. Aan dit schieten doen bijna zestig schutters mee. De tweede vogel wordt bevrijd door burgemeester Buijs-Glaudemans, die op deze dag veel representatieve taken heeft te vervullen. De vogel voor de gildebroeders en -zusters is iets minder taai dan die voor de burgers. Deze valt als eerste na 127 schoten. Het lijkt dat hij nog enige tijd boven in de schutsboom zal verblijven. Maar het genadeschot van Willem van de Kamp doet hem van zijn achttien meter hoge zitplaats tuimelen. ■

Vlnr: Beschermheer Martin Jan van Mourik, burgerkoning Paul Hoogstede en partner, gildekoning Arnold van Zanten, dagkoning Willem van de Kamp en echtgenote, vaandrig Willem Hamers.

Datum van het 19e landjuweel in 2017 bekend

Zoals in de voorgaande Gildetrom al is vermeld zal het 19e landjuweel van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden worden georganiseerd door het Groot Gaesbeeker Gilde of Sint Achten Schuttersgilde van Soest. Met instemming van het bestuur van de NBFS is de datum van de gildedag vastgesteld op zondag 3 september 2017.

Het wordt weer georganiseerd op en rondom het gildeterrein De Blaak aan de Ferdinand Huycklaan in Soest. Het Soester gilde is de afgelopen jaren in de gelegenheid geweest de omvang van het gildeterrein uit te breiden door de aankoop van het perceel van de buurman. Voor het landjuweel zal daarnaast ook gebruik worden gemaakt van meer landerijen in de naaste omgeving van het gildeterrein,

voornamelijk voor parkeergelegenheid.

De gildedag zal de afsluiting zijn van een meerdaags evenement, waaronder ook het jaarlijkse koningsschieten op de laatste zondag van augustus. Er is een speciale werkgroep opgericht voor dit grootschalige evenement. De organisatie heeft in de afgelopen maanden na de presentatie tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst gemerkt, dat het landjuweel zachtjes aan begint te leven.

Andere Soester verenigingen en organisaties denken na over mogelijke samenwerking en zelfs participatie. Voor het gilde is het van belang de organisatie van de gildedag goed voor te bereiden door nauwe samenwerking met het bestuur van de NBFS en de verschillende federatiecommissies. ■

Sint Jorisdag Heeze

Op zaterdag 25 april 2015 zijn op het gildeterrein De Santen Rick Cuijten als gildebroeder en Hettie Heinemans als zoetelaarster geïnstalleerd. Daarna wordt Jan van Lierop sr. naar voren geroepen om gehuldigd te worden voor zijn vijftig jaar lidmaatschap. Voorzitter Peter Janssen roemt Van Lierop voor zijn inzet en noemt hem zelfs gouden Jan dat op deze dag zeer toepasselijk is. Baas deken, Rens Guitjens overhandigt Van Lierop een fles wijn met een speciaal etiket refererend aan zijn jubileum en een mooie bos bloemen aan zijn vrouw Lenie. Vanuit kring Kempenland, district oost is plaatsvervangend districtsraadsheer Johan Bax aanwezig om de gouden onderscheiding met rozet op te spelden. Bax feliciteert de twee nieuwe leden, waarna hij de gouden jubilaris toesprekt. "Jan heeft veel betekend voor het Sint Jorisdag maar ook voor kring Kempenland. Het is belangrijk dat de traditie in stand wordt gehouden en Jan heeft daar zeker zijn steentje aan bijgedragen. Hij heeft verschillende (bestuurs) functies bekleed en na drie maal koning te zijn geweest is hij nu keizer." Natuurlijk spreekt de jubilaris een kort woordje tot de aanwezigen en blikt kort terug op zijn vijftig jaar. Zichtbaar geëmotioneerd en trots overhandigt Van Lierop een bijdrage aan het gilde en schenkt een geleider voor het groot geweer. ■

Jan van Lierop met echtgenote.

Zoetelaarster voor Heeze

Tijdens de viering van Sint Jorisdag te Heeze wordt Hettie Heinemans geïnstalleerd als zoetelaarster bij het Sint Jorisgilde Heeze. Zij is de eerste volwassen vrouw bij het Sint Jorisgilde. ■

De installatie van zoetelaarster Hettie Heinemans.

Blij met nieuw koningspaar

Op zaterdag 13 september 2014 vindt bij het Sint Jorisgilde Zesgehuchten het driejaarlijks koningschieten plaats. Rond negen uur komen de gildezusters en –broeders opdagen. Het afhaken van de koning kan helaas niet doorgaan omdat onze koning Naomi Vrijburg – Engel enkele dagen tevoren in het ziekenhuis is opgenomen in verband met haar zwangerschap. Na de eucharistieviering volgt een korte rondgang door de dorpskern en gaat men naar de koffietafel. Dan trekt het gilde driemaal rond de schutsboom waarna het koningschieten begint. Ondanks het feit dat de deelnemers uitstekende schutters zijn, wordt de vogel pas na 191 schoten geveld. De gelukkige schutter is Theo Thomas. Het gilde prijst zich gelukkig met deze nieuwe koning. Theo is een gepokt

en gemazeld schutter, goed op de hoogte van de reglementen, bij bijna alle activiteiten aanwezig en heeft zich met raad en daad zeer verdienstelijk gemaakt voor de nieuwbouw van De Guld en de organisatie van activiteiten. Bovendien heeft het gilde weer een enthousiaste, geüniformeerde koningin in de persoon van Theo's vrouw Margreet, die eveneens de handen uit de mouwen steekt. De optocht naar het huis van het koningspaar duurt maar kort: ze wonen op slechts 100 meter afstand. Na de vendelhulde worden we gastvrij ontvangen in de gezellige residentie met fraaie achtertuin. Tijdens de receptie ter ere van de nieuwe koning brengt muziekkorps Euphonia een serenade. De feestelijke dag is besloten met een gezellige feestavond. ■

Het koningspaar Theo en Margreet Thomas.

Jubileum bij Sint-Jorisgilde Zesgehuchten

Erik Schoenmakers is 40 jaar lid van ons gilde. Dat gedenkwaardige feit hebben wij op 19 april 2015 gevierd. Erik is niet de eerste de beste. Hij heeft diverse functies in ons gilde bekleed, zoals deken-penningmeester, koning en koningsdeken. Hij wint tweemaal de interne schietcompetitie. Ook maakt hij zich verdienstelijk in diverse commissies, laatstelijk van de commissies ter voorbereiding, financiering, realisatie en onderhoud van de nieuwbouw in 2012, waarvoor hij ook fysiek veel werk heeft verzet. Ook zet hij zich in voor de jaarlijkse boekenbeurs. Als blijk van waardering ontvangt hij onze eigen zilveren jubileumpenning met kroon. Daarnaast ontvangt hij uit handen van districtsraadsheer Jan Teunissen de zilveren speld van kring Kempenland. Dat Erik niet alleen goed overweg kan met het geweer maar ook met de kruisboog bewijst hij door op deze feestdag de wedstrijd om het Jim Verhoevenschild te winnen. ■

Erik Schoenmakers 40 jaar lid.

Nieuwe hoofdman in Maarheeze

De viering van de patroonsdag van het Sint Jorisgilde wordt traditioneel geopend met de gang door het dorp naar de Gertrudiskerk. Na de vendelhulde keert men terug naar het gildehuis voor een uitgebreid buffet.

Vervolgens draagt Mart van Og de voorzittershamer en daarmee het hoofdmanschap over aan Wim Vestjens. Mart van Og heeft twaalf jaar deel uitgemaakt van het bestuur waarvan elf jaar als voorzitter.

Gedurende deze periode beleeft het gilde veel hoogtepunten. In zijn dankwoord memoreert de nieuwe voorzitter onder andere aan de organisatie van de kringgildedag in 2007, de aanschaf van nieuwe uniformen, het bouwen van een prachtig gildehuis en aan het 500-jarig

bestaan met een schitterend feest.

Nog één keer heeft de scheidende hoofdman het laatste woord. Hij dankt alle leden en bestuursleden voor het vertrouwen dat zij hem steeds hebben gegeven. Zonder hen is het niet mogelijk geweest alle genoemde zaken te realiseren. Vooral is van Og trots op de broederschap en de goede harmonie waarin de vele beslissingen, die nodig waren in de afgelopen jaren, tot stand zijn gekomen. Hij wenst het gilde alle goeds toe voor de toekomst. Wim Vestjens heeft zijn sporen reeds verdiend bij het gilde. Hij is koning van 2007-2010, beheert de bar en is voorzitter van de activiteitencommissie. ■

Wim Vestjens, nieuwe hoofdman.

Huldiging jubilarissen Sint Sebastiaangilde Borkel

Het gilde komt op 7 maart 2015 bijeen om de jubilarissen Peter Maas, Doortje Mannaerts-Boudewijns en Bert Jansen voor hun veertigjarig lidmaatschap en de broers Jos en Peter Aerts voor hun vijftigjarig lidmaatschap te huldigen. Tevens krijgt Bert Jansen uit handen van districtsraadsheer Theo Schoenmakers de zilveren onderscheiding van kring Kempenland en van burgemeester Ederveen de cultuurpenning van de gemeente Valkenswaard. Hij heeft binnen het gilde verschillende bestuursfuncties gehad. Zo is hij in de jaren dat hij lid is koning, regerend deken, tweede hoofdman en sinds 2003 weer hoofdman van het gilde. ■

Vlnr . Peter Aerts, Heidi en Jos Aerts, Conny Franse en Peter Maas, Bert en May Jansen, Doortje Mannaerts-Boudewijns en de heer van der Heijden.

Is jouw medelezer nog geen abonnee?

De Gildetrom het blad voor jong en oud.

Johnnie van der Heijden hoofdman Sint Antonius Abt Vorstenbosch

Tijdens de ledenvergadering van 26 maart 2015 heeft de vergadering ingestemd met Johnnie van der Heijden als nieuwe hoofdman op voordracht van het bestuur.

De vergadering begint met chocoladebollen als traktatie namens aftredend hoofdman Maarten Hoefs. Eveneens worden twee nieuwe bestuursleden voorgedragen, aangezien voormalig hoofdman Maarten Hoefs ook met bestuurswerkzaamheden wenst te stoppen. Henri van de Wetering en Cor Geenen worden onder applaus vanuit de vergadering aan het bestuur toegevoegd, zodat de taken nu met acht personen nog beter te verdelen zijn. Na afloop van de reguliere vergadering is er een speciaal dankwoord van erehoofdman Jan van Grunsven aan oud hoofdman Maarten Hoefs, onder vermelding van alle hoofdmannen vanaf heroprichting en hun verdiensten. Er wordt opgemerkt

Dankwoord van de erehoofdman Jan van Grunsven voor Maarten Hoefs.

dat de laatste drie hoofdmannen alle drie hoofdtamboer waren voordat zij de functie van hoofdman op zich namen. Daarna wordt hoofdman Maarten Hoefs van zijn eretekens ontdaan en mag hij op zijn beurt de nieuwe

De nieuwe hoofdman Johnnie van der Heijden.

hoofdman Johnnie voorzien van het hoofdmanschild en de hoofdmanstaf. Aansluitend zijn er bloemen voor oud-hoofdman Maarten Hoefs namens de nieuwe hoofdman Johnnie van der Heijden. ■

Toon Beerendonk vijftig jaar lid

Op 1 mei 2015 is gildebroeder Toon Beerendonk (73) exact vijftig jaar lid van het Udenhoutse Gilde Sint Antonius-Sint Sebastiaan. Toon begint als vendelier en behaalt veel vendelprijzen op gildedagen in heel Brabant. Voor het gilde heeft hij jaren het vaandel gedragen en gezwaaid in de kerk.

Toon is bestuurslid geweest van het gilde van 1969 tot en met 1977 en koning van 1990 tot en met 1993. Hij is hier zeer trots op en heeft genoten van die drie jaren.

Toon is ook een werker, hij heeft zich zeer verdienstelijk gemaakt voor de gildefeesten in Udenhout in 1968, 1973 en 1998.

Hij is het meestal die de bouwkundige zaken voor zijn rekening heeft genomen.

Na zijn pensionering is hij het wat rustiger aan gaan doen en geniet van zijn vrijheid. Hij gaat graag fietsen en biljarten.

Ook is hij wekelijks nog actief als vrijwilliger voor ons gilde. In 2014 heeft het gilde Toon Beerendonk benoemd als ouderling.

Op 1 mei krijgt Toon Beerendonk uit handen van hoofdman Johan Vriens een gouden erespeld van het gilde uitgereikt.

Hij heeft het verdiend.

oorronden komt Rien in de finale, ditmaal tegenover de jonge gildebroeder, Martijn van der Velden te staan. Met het 383ste schot lukt het Rien tenslotte het laatste stukje van de vogel naar beneden te halen. Het Sint Catharinagilde is trots op haar nieuwe koning en is ervan overtuigd dat hij het gilde weer met gepaste eer zal vertegenwoordigen! ■

De jubilaris te midden van zijn gildebroeders.

Vendelier als gildebeeld

In mei 1987 is bij de opening van de supermarkt C 1000 in Dinther een beeld van een vendelier onthuld. Dit zeer fraaie beeld heeft jarenlang op het pleintje voor de winkel gestaan en is verschillende keren ten prooi gevallen aan baldadigheid en vernielingsdrang. Het steeds opnieuw herstellen van dit beeld werd een te dure zaak en daarom is besloten het beeld daar weg te halen. Op donderdag 12 februari 2015 komen de beide gilden, die destijds het beeld aangeboden hebben gekregen, Sint Willebrordusgilde Heeswijk en Sint Barbara Gilde Dinther, bij elkaar om door loting te beslissen wie het beeld, zijnde dus een vendelier in actie, op het eigen gildeterrein mag plaatsen. Een leuke actie om op deze manier het beeld een definitieve plek te geven. Na het trekken van speelkaarten is het hoofdman Jan van Eerd van het Sint Barbaragilde die een kaart trekt net een punt

hoger dan hoofdman Jan Schakenraad van het Sint Willebrordusgilde. Meteen wordt een schriftelijke bevestiging van dit feit ondertekend door beide hoofdmannen.

In de toekomst zal het beeld dus te bewonderen zijn op het gildeterrein van het Sint Barbara Gilde te Dinther. Na de restauratie zal het beeld door de beide gilden opnieuw onthuld worden. ■

Met dank aan de gemeente Bernheze verrichten de hoofdmannen de verloting.

Samenwerking vier gilden van de nieuwe gemeente Meierijstad

Op 26 maart 2015 nemen de drie gemeenteraden het definitieve fusiebesluit voor de gemeenten Veghel, Sint-Oedenrode en Schijndel om op 1 januari 2017 te komen tot één nieuwe gemeente: Meierijstad. Maandag 30 maart vindt in het gildehuis van het Sint Barbara Gilde Veghel een andere bijzonder bespreking plaats. Doel is dit fusietraject van de betrokken gemeenten extra luister bij te zetten door samenwerking van de vier betrokken gilden, te weten: Sint Barbara Gilde, Veghel, Onze Lieve Vrouwe en Catharinagilde, Erp Sint Jorisgilde, Sint-Oedenrode en Gilde Sint Catharina en Barbara, Schijndel.

Na een eerdere verkennende bespreking besluiten de overheden van de vier gilden om deze voornemens nader uit te werken. Een brief met die boodschap wordt gezonden aan de burgemeester van elke gemeente. Op diverse momenten in het fusietraject zal er naar verwachting mogelijkheid en reden tot ondersteuning van de gemeenten door de gilden zijn. De gilden rekenen erop dat de gemeentebesturen zich snel en duidelijk

zullen melden om de mogelijkheden te bespreken.

Deze vier gilden in onze regio zijn springlevend als het gaat om met enthousiasme en inzet het gildewezen als cultureel erfgoed onder de aandacht van jeugd, de scholen en de inwoners van de betrokken gemeenten te brengen. ■

De vier overheden maken afspraken voor samenwerking.

Contactavond Sint Barbara Gilde Dinther

De jaarlijkse contactavond wordt geopend door hoofdman Jan van Eerd, waarna ceremoniemeester Jo van Hemmen de avond verder naar diverse hoogtenpunten leidt.

Roel Blom en Piet van den Akker, beiden jubilaris, krijgen een zilveren herinneringsspel voor hun vijftienvijftigjarig lidmaatschap. Daarna volgen de optredens, de bazuinblazers met de tamboers bijten de spits af, gevolgd door een muzikaal stuk van Henk en René Habraken, daarna een militaire act met bezems. Dit laatste, de act met bezems als persiflage op het exerceren in het leger, krijgt hiervoor de eerste prijs.

De avond is voortgezet met goede muziek verzorgd door de Fancy Gents, René Habraken en Ton van de Veerdonk. Een tussentijdse loterij maakt dat de kosten een beetje beheersbaar blijven. Iedereen heeft volop genoten, we kunnen weer terug zien op een geslaagde contactavond. ■

Een ludieke act met bezems

Seizoen 127 Langstraatse Schutters Bond start in Heusden

Zoals veel gildeactiviteiten in het voorjaar weer beginnen, start ook de Langstraatse Schutters Bond weer de jaarlijkse competitie. Liefst twaalf gilden en scherpshutterverenigingen gaan de sportieve serie van ontmoetingen aanvangen. De wedstrijdlocaties worden door loting elke keer op een ander terrein georganiseerd. Dit jaar is bij Gilde Sint Blasius de eerste ontmoeting. In het weekeinde van 11 en 12 april is het wat drukker op de wallen van de vesting waar net buiten de poort geschoten gaat worden.

Over de twee dagen laten de gilden met een 120 schutters een aankomen en vertrekken zien. Over de dagen melden tussen twee uur en vijf uur op toegewezen tijdstip een of twee gilden zich. Zij schieten op stalen wippen in kogelvangers. Het milieu is op deze manier onbelast van loodvervuiling.

Er wordt geschoten in een drietal disciplines, te weten korpsschieten opgelegd, korpsschieten vrijehand en personele competitie. Het terrein is vrij toegankelijk voor iedereen die interesse heeft.

U kunt informatie vinden op de site www.lsb1888.nl voor uitslagen, oudere foto's en al wat achtergrond van de deelnemende verenigingen. ■

De kampioenen van 2014.

Bonen bij Sint Catharina en Barbara

Op de jaarlijkse feestelijk algemene ledenvergadering van het Schijndels gilde is weer een nieuw lid geboond. Het bonen is een traditie, die omschreven is in de reglementen van het gilde. Deze traditie gaat ver in de tijd terug. Met witte en zwarte bonen wordt gestemd om toelating van het nieuwe lid. Jan Piet van Bussel is, na een half jaar aspirant-lid te zijn geweest, toegetreden tot het gilde. Door koning Joop Steenbakkers is hem de eed afgenomen en geïnstalleerd. Het gilde is een groeiende en gezellige vereniging, welke is gehuisvest bij de molen aan de Pegstukken. Binnenkort worden weer een viertal nieuwe leden als aspirant verwelkomt. Tijdens deze algemene ledenvergadering zijn de overheids-taken opnieuw verdeeld: Anneke van Beekveld is de nieuwe dekenschrijver geworden. Een taak die voor het eerste jaar zal worden ondersteund door de voormalige dekenschrijver, Leo Telgenkamp. Onder de overheid wordt het bestuur van het gilde verstaan en onder dekenschrijver de secretaris.

Na afloop van de vergadering is er de gebruikelijke traditionele feestavond met hazenpeper, dit jaar verzorgt door Maria en Joop Steenbakkers, die deze verantwoordelijkheid hebben als landjonker. ■

Jan Piet van Bussel legt de eed van trouw af op het hoofdvandael.

Drunen heeft nieuwe puntenkoning

Puntenkoning Tom Klerks neemt de wisseltrofee in ontvangst.

In de maand maart komen de schutters van het Sint-Hubertusgilde Drunen weer bijeen. Na in de wintermaanden te hebben geoefend voor vendelen en trommen en we het eigen terrein hebben aangepast aan hedendaagse normen, komt het Sint-Hubertusgilde uit de winterperiode. Op zondag 29 maart is tijdens de tweede schietronde geschoten om de titel puntenkoning. Het gaat er op deze dag om de schutter te zijn met de meeste treffers. Slechts twee van de leden van de negenentwintig hebben hun eerste twaalf schoten raak: Tom Klerks en Ton den Teuling. Na een kampwedstrijd van een twintigtal schoten is Tom Klerks nu puntenkoning. Aan deze titel is een wisseltrofee verbonden, die de vorm heeft van een liggend hert en vernoemd is naar oud-keizer Jan Klerks. Na nog wat gezellig bijeen te zijn, is het gilde weer huiswaarts gegaan. Liefhebbers van foto's van deze dag kunnen deze bezichtigen via de website van het gilde: www.st-hubertus.nl. Daarop staan van een tiental jaren van elk evenement foto's. ■

Sint Joris Gilde Berlicum

Mag ik me even voorstellen, mijn naam is Peter van Helvoort. Door het wegvallen van onze persvoorlichter ben ik enige tijd geleden aangesteld als zijn opvolger. In de tussenliggende periode zijn er weinig tot geen berichten in De Gildetrom verschenen, maar is er wel het een en ander gebeurd. Op tweede paasdag 21 april 2014 weet gildebroeder Tini van Leeuwen de koningsvogel met het 136e schot naar beneden te halen. De overheid, geassisteerd door keizer Henk van Lith, komt na beraad tot de conclusie dat hij

een waardig koning is. Direct hierna is Tini geïnstalleerd als 41e Koning van het Sint Joris Gilde. Hij biedt een vaatje bier aan en deelt snoep uit aan de jeugd. Tijdens het gezellige samenzijn ontstaat al direct de bijnaam 'Lion King'.

Op 4 en 5 juli 2015 viert het Sint Joris Gilde haar 400-jarig bestaan. De voorbereidingen zijn in volle gang en in de komende nieuwsbrieven en op www.kringdagmaasland.nl wordt u verder op de hoogte gehouden van dit eeuwfeest. ■

Tini van Leeuwen, 41e koning.

Essche gilde bij installatie pastoor

Op zondag 8 maart 2015 is het Essche Sint-Willebrordusgilde aanwezig bij de installatie van haar gildeheer Jacques Grubben tot pastoor van de Heilig Hartparochie, waarin de kerkdorpen Boxtel, Esch, Liempde en Lennisheuvel vanaf 1 januari 2015 samengaan. Om half elf wordt het pastorale team en hulp-

bisschop mgr. Rob Mutsaerts met slaande trom en schallende bazuinen naar het altaar van de Sint-Petrusbasiliek in Boxtel begeleid voor een plechtige eucharistieviering.

Onder de consecratie wordt de gebruikelijke vaandelhulde gebracht en aan het eind van de mis is door de vaandrig van het Essche

gilde de eed van trouw aan het kerkelijk gezag hernieuwd. Na afloop is er gelegenheid om, onder het genot van een kopje koffie, de pastoor geluk te wensen met zijn benoeming. Namens het gilde krijgt hij een groepsfoto aangeboden. Het was een mooie gelegenheid om het Essche gilde ook in Boxtel op de kaart te zetten. ■

Heeft u zich al aangemeld voor de digitale Nieuwsbrief van De Gildetrom?

Neen? Geef u zich dan nu op met uw e-mailadres: nieuwsbrief@degildetrom.nl

Afscheid kringsecretaris Jo van den Biggelaar

Op 26 maart 2015 neemt Jo van den Biggelaar, na 27 jaar afscheid als secretaris van Kring Kwartier van Oirschot. Jo mag een icoon en ambassadeur van het gildewezen genoemd worden die de kring op voortreffelijke wijze heeft gediend, maar ook op Europees niveau heeft hij het Brabantse gildewezen vertegenwoordigd en uitgedragen. Door zijn grote talenkennis heeft hij vele warme contacten gelegd van België tot Zweden. Het is dan ook niet voor niets dat Jo, bij zijn afscheid, door het kringbestuur voorgedragen wordt tot erebestuurslid van Kring Kwartier van Oirschot. De gildebroeders ontvangen het bestuursvoorstel met groot applaus. Met trots krijgt hij uit handen van kringvoorzitter Bert van der Staak het schild van erebestuurslid omgehangen. Zijn talrijke onderscheidingen zijn ook nog uitgebreid met het kringkroontje

Bert van der Staak speldt het kringkroontje op bij Jo van den Biggelaar.

dat trots prijkt op zijn gildetenue. Jo wordt in Kring Kwartier van Oirschot opgevolgd door Jan van Gelooven. ■

Sint Catharina wint gemeenteschild

Zaterdag 9 mei 2015 vindt de jaarlijks terugkerende verschiëting van het gemeenteschild plaats op het schietterrein van Gilde Sint Catharina gelegen aan de Heuvelstraat. Deze verbroederingswedstrijd tussen de drie Moergestelse gilden is destijds in het leven geroepen om de goede onderlinge verstandhouding te bewaren, zo niet te verbeteren. De wisseltrofee, destijds ontworpen door de Moergestelse kunstenaar Kees Ketelaars en beschikbaar gesteld door het toenmalige gemeentebestuur van Moergestel, is gewonnen door het Gilde Sint Catharina met 15,0 punten gemiddeld. Tweede is Gilde Sint Joris met 13,7 gemiddeld en Gilde Sint Sebastiaan en Barbara sluit de rij met 12,8 gemiddelde, na een correctiefactor van 1,31. Aangezien het handboogschieten (van Gilde Sint Sebastiaan en Barbara) een hogere moeilijkheidsgraad heeft dan het kruisboogschieten (Gilde Sint Joris en Gilde Sint Catharina) is deze correctiefactor in het leven geroepen. In het individuele klassement zijn de volgende gildebroeders de besten van hun gilde: Gilde Sint Sebastiaan en Barbara, R. Van Esch; Gilde Sint Joris, Wil Moorman en Gilde Sint Catharina, Jan Wolfs. Wij willen alle aanwezige gildebroeders en -zusters van

harte bedanken voor het welslagen van deze verbroederingsdag. ■

Het gemeenteschild van Moergestel.

Jubilarissen Sint Joris Middelbeers

Bij Gilde Sint Joris - Middelbeers vindt zaterdag 25 april 2015 een unieke aangelegenheid plaats. Op de jaarlijkse patroonsdag staat het gilde namelijk stil bij het 65-jarig lidmaatschap van de broers Harrie en Piet van Roy. Dit is een bijzonderheid, zeker omdat men pas op 19-jarige leeftijd lid kan worden van het gilde. Harrie Neggers heeft de mijlpaal van 65 jaar lidmaatschap net niet gehaald omdat hij onlangs is overleden. Verder worden tijdens de patroonsdag de jubilarissen Geert Nouwens en Ben Kaal geëerd. Bij Geert Nouwens wordt door een vertegenwoordiger van het kringbestuur versierselen opgespeld voor zijn vijftig jaar gildebroederschap. Geert is als actief schutter een bekende en graag geziene gildebroeder bij de kruisboogschutters op wip in het Kwartier van Oirschot. Hij heeft als commissielid van Kring Kwartier van Oirschot, de kleine kring en ons gilde Sint Joris Middelbeers vele regionale verschiëtingen op zijn kenmerkende zorgvuldige wijze georganiseerd. Ben Kaal is veertig jaar gewaardeerd lid van het gilde. Al die jaren is hij actief als eerste tamboer. Ben is tevens de huidige standaardruiter en daarmee bestuurslid van het gilde. ■

De jubilarissen van Sint Joris Middelbeers.

Voor Vijf Jaare hebbe ik als koning geschote,
't heeft mij in alle dese jaaren niet verdrotten.
't Is voor vrijheid, gelijkheijd ende broederschap,
dat ik gaarne ten offer stel mijn koningschap.

1797, *Sint Antonius- en Sint Martinusgilde, Cuijk*

115 Jaar broederschap geëerd

Tijdens de statiedag van het Gilde Sint Joris Moergestel worden de jubilarissen Janus Horrevorts, Adri Kouwenberg en Jan van Laarhoven in het zonnetje gezet. Eerst is er een woord door burgemeester Hans Janssen, die namens het gemeentebestuur de erewijn aanbiedt. Ondertussen is de pastor aangekomen, die een welkomstwoord tot het gilde richt. Hierna is het woord aan de kringvoorzitter van Kwartier van Oirschot, Bert van der Staak, die namens het kringbestuur het kringkroontje voor vijftig jaar gildebroederschap opspeldt bij Janus Horrevorts. Adri Kouwenberg krijgt de kringonderscheiding voor veertig jaar gildebroederschap. De kringvoorzitter spreekt lovende woorden tot de jubilarissen. Dit wordt door de aanwezige gildebroeders en zusters met een applaus afgesloten. Hierna is het woord aan hoofdman Thijn van Korven, die het zilveren kruisboogje bij Jan van Laarhoven mag opspelden voor vijftig jaar broederschap. De partners van de jubilarissen krijgen een bos bloemen van de hoofdman. Hierna brengt vaandrig Wil Moorman de vaandelgroet. ■

Het gilde aanschouwt de vaandelgroet.

Gilde Sint Joris viert statiedag

De statiedag van Gilde Sint Joris Moergestel is dit jaar gevierd op 18 april 2015. Om kwart over acht is de samenkomst bij het gildehuis met ontvangst van een kopje koffie. Rond half negen wordt er vertrokken naar keizer Hans Kerkhof. Om negen uur arriveren de leden bij de keizer, waar eerst de vaandelgroet wordt gebracht aan Hans en zijn vrouw Dinette. Er is koffie met worstenbrood en roggebrood met zult, wat er goed in gaat. Om half tien uur gaat het gilde naar de kerk voor een mis,

want elke feestdag van het gilde begint met een heilige mis. De mis wordt voor gegaan door onze nieuwe pastor Francis de Meyer, die het gilde met mooie woorden welkom heet in de kerk. Na de mis wordt een vaandelgroet gebracht aan de pastor en de burgemeester. Onder het genot van een lekker zonnetje wordt in optocht naar het gildehuis de partyboerderij 't Draaiboompje getrokken voor de huldiging van de jubilarissen. ■

De vaandrig brengt de vaandelgroet.

Hans Smeters veertig jaar lid.

Jubilarissen in het zonnetje

Zaterdag 7 februari houdt gilde Broederschap van Onser Lieve Vrouwe uit Oirschot de jaarlijkse teerdag. Deze dag is voor Hans Smeters en Wil van der Sloot erg bijzonder omdat ze vijftig jaar lid zijn van het gilde. De dag begint met het uithalen van de jubilarissen met een vaandelgroet. Daarna is de heilige mis. Na de dienst is er een receptie voor de jubilarissen in gildehuis 't Vrijthof. Hans Smeters heeft veel voor het gilde betekend en is nog steeds erg actief. Hans is onder andere veertig jaar vendelier geweest, heeft in de dansgroep gezeten en is

lid van de commissie volksdansen geweest. Inmiddels zit Hans vijftien jaar in het bestuur en is nu deken schrijver. Ook Wil van der Sloot heeft veel voor het gilde gedaan. Wil heeft veertig jaar gevendeld en heeft ook jeugdleiden opgeleid. Hij is actief geweest bij de dansgroep en heeft ook jaren in het bestuur gezeten. In de avond is er een feestavond. Tijdens deze avond wordt Anouska Aarts in het zonnetje gezet omdat ze vijftig jaar lid is van de vereniging. Anouska is vooral actief bij het kruisboogschieten. Alle jubilarissen hartelijk gefeliciteerd! ■

Optrekdag 2015 Sint Jorisgilde Gemert

Dit jaar kent het Sint Jorisgilde in totaal zes jubilarissen, leden die hun sporen binnen het gilde zeker verdiend hebben. Deze jubilarissen zijn: Antoon van den Boom, 12,5 jaar lid. Antoon en Stannie Grassens zijn 25 jaar lid van het gilde. Antoon heeft zich zeker erg verdienstelijk gemaakt voor de beelden in de Sint-Joriskapel die vorig jaar is ingezegend. Jo van Schalen is 40 jaar gildebroeder van het Sint Jorisgilde. Als fotograaf zette Jo het gilde op de gevoelige plaat. Hans van den Crommenacker 40 jaar gildebroeder. Hans is een van de weinige gildebroeders die al vereeuwigd is in een gildebeeld als

vaandeldrager op het Ridderplein te Gemert. Deze beeldengroep, waar ook jubilaris Jo van Schalen deel van uitmaakt, is gemaakt door jubilaris Antoon Grassens. Wim Scheepers viert zijn gouden jubileum als gildebroeder. In 1965 werd Wim gekozen als nieuwe deken van het Sint Jorisgilde. Op Wim kun je altijd een beroep doen als er voor het gilde een klus geklaard moet worden. Wij als Sint Jorisgilde mogen trots zijn op onze jubilarissen door hun jarenlange betrokkenheid bij het gilde. Alle jubilarissen van harte proficiat en op naar het volgende jubileum!!! ■

Jubilarissen St.Jorisgilde

Bestuurswisseling in Gemert

Op 26 februari 2015 heeft tijdens de jaarvergadering bij het Sint Jorisgilde Gemert een bestuurswisseling plaatsgevonden. Gestopt zijn voorzitter Wim van Oijen, bestuurslid Toon Opsteen en dekenschrijver Jos Berkers. Nieuwe voorzitter is Ad Verhoeven en als dekenpenningmeester is Albert van de Eijnde aangesteld. De functie van dekenschrijver gaat Rob van de Vossenbergh invullen en om het

bestuur compleet te maken is Ton van Thiel als bestuurslid geïnstalleerd. Hiermee is het bestuur van zes personen terug gebracht naar vier. Met deze vernieuwing en ook verjonging van het bestuur wil het gilde een nieuwe weg in slaan naar de toekomst toe. Het Sint Jorisgilde wenst het bestuur succes en bedanken de afgetreden bestuursleden voor hun inzet en bijdrage. ■

Gilde Sint Antonius Abt benoemt vier gildeheren

Op zondag 1 maart 2015 heeft Gilde Sint Antonius Abt Mierlo-Hout tijdens een ceremoniële kerkelijk inzegening in de Heilige Luciakerk, vier gildeheren benoemd. De vier gildeheren zijn, na de zegening van de sjerpen door deken/pastor John van de Laar, door hoofdman/keizer Jan Vermeulen met deze sjerpen omhangen. Vervolgens zijn in de aansluitende jaarvergadering de akten van benoeming ondertekend.

Het gilde is zeer verheugd met de benoeming van de vier gildeheren zijnde: Anton van Lieshout, Leo van de Laar, Leo van de Vleuten en Peter Slegers. De gildeheren maken integraal onderdeel uit van het gilde. Zo geven zij gevraagd en/of ongevraagd advies aan de overheid. Ook zullen zij in de ruimste zin en naar hun eigen inzichten aandacht vragen voor gildezaken. Daarnaast is het streven dat zij op projectmatige wijze, zo mogelijk samen met gildebroeders en zusters, gildezaken oppakken. Verder is ook het streven dat zij het gilde (nog) ruimer onder de (maatschappelijke) aandacht zullen brengen van de Mierlo-Houtse gemeenschap. Zoals aangehaald is het gilde zeer verheugd met de ondersteunende initiatieven van de vier gildeheren. Dit past ook in de toekomstvisie van het gilde, waarvan mag worden gesteld dat zij de laatste jaren weer in een opwaartse spiraal terecht is gekomen. De vier gildeheren zullen daar zeker mede richting aan gaan geven. ■

V.l.n.r. de gildeheren Leo van de Laar, Leo van de Vleuten, Anton van Lieshout en Peter Slegers.

Nieuwe deken bij het Sint Jorisgilde

Het is bij het Sint Jorisgilde gebruikelijk dat ieder jaar tijdens de optrekdag om 12.00 uur gestemd wordt voor een nieuwe deken. Elk jaar wordt er een nieuw lid toegevoegd aan het gilde en die krijgt dan de titel van nieuwe deken. Nadat alle stemmen geteld waren bleek dat Kinoe Verhoeven gekozen is als nieuwe deken van het Sint Jorisgilde. De negentienjarige Kinoe volgt momenteel een opleiding bij de Luchtmobiele Brigade en zal straks ons land gaan verdedigen, een taak die van oudsher ook bij ons gilde ligt. Na de erwtensoep en brood met zult is het gilde naar de nieuwe deken gegaan, alwaar we hartelijk onthaald werden door Kinoe en zijn familie. Na kennis gemaakt te hebben met Kinoe en zijn ouders is hij geïnstalleerd als nieuwe deken en trekt het gilde weer terug naar het gildehuis. Onderweg volgen vele traktaties aangeboden door diverse toeschouwers langs de kant van de weg. Aangekomen bij het gildehuis Dientje volgt nog een maaltijd, een drukbezochte receptie en een gezellige feestavond. We kunnen in ieder geval terugkijken op een prachtige optrekdag 2015. ■

Kinoe Verhoeven nieuwe deken.

Nieuwe hoofdman

Dinsdag 20 januari 2015 heeft Gilde Sint Lambertus uit Someren-Eind haar jaarlijkse algemene ledenvergadering gehouden in gildehuis Jan van Tieskes. Op de agenda staat deze maal ook dat hoofdman Henny Lammers aftredend is en niet herkiesbaar. Lammers heeft de functie veertien jaar vervuld en is ook nog twee jaar gewoon bestuurslid geweest. Het gilde kan zich echter gelukkig prijzen dat zonder veel zoekwerk William van

de Voort zich beschikbaar heeft gesteld voor deze functie. Na stemming wordt William dan ook met een grote meerderheid gekozen. William van de Voort is tamboer en heeft reeds, hoewel een aantal jaren geleden, in het bestuur gezeten. Wij zijn er dan ook van overtuigd dat William met hulp van de andere bestuursleden zich gaat redden als hoofdman. Tevens is op deze avond Adrie van de Laar herkozen als bestuurslid. ■

De overdracht van de voorzittershamer.

Ofschoon ik ben nog zonder wijf,
Schoot ik den vogel toch op 't lijf.
Een ander maal probeer ik 't weder,
En donder hem nog eens te neder.
En zoo mij God verleent de gunst,
Zal hij door toeval of door kunst.
Voor 't derde maal ook wel weer vallen,
Dan ben ik keizer van U allen.
Mijn vader, die nu rust in 't graf,
Schoot hem ook viermaal wakker af.
Nog eens, ik zeg, ik houw er tegen,
En zal het nog wel tweemaal vegen.

1845, Gilde van Sint Sebastiaan, Middelaar

Wilfred van de Leest federatiekampioen

Op zondag 12 april 2015 zijn 92 kruisboogschutters naar Boekel gekomen om het federatietoernooi te laten plaatsvinden bij gilde Sint Agatha. Een mooie start voor dit jonge gilde dat zo'n toernooi voor de eerste keer mag organiseren. Na een welkomstwoord van de hoofdmann zijn de wedstrijden officieel geopend door wethouder Ted van de Loo van de gemeente Boekel. Voorzitter van de federatieve commissie kruisboogschieten, Marc Pijnenburg, wenst de aanwezige schutters veel succes. Hierna beginnen de wedstrijden onder goede weersomstandigheden: flink wat zon en weinig wind. Rond vijf uur wordt begonnen met het afkampen met maar liefst 25 schutters in verschillende categorieën. Om zes uur zijn de prijzen uitgereikt door Bert van der Staak, bestuurslid van de NBFS, samen met de koning en koningin van gilde Sint Agatha. Kampioen korps 2015 is het Sint Joris - Sint Catharinagilde uit Gemonde, bestaande uit de gildebroeders Johnny van der Leest, Wilfred van der Leest, Harry Geerts en Martien van de Loo met 57 punten. Dat is voor hen nog niet alles want één van hen, Wilfred van der Leest, wordt tevens kampioen personeel 2015. Alle eer dus voor dit gilde uit Gemonde. Ook uit kring Maasland wordt Sint Catharina - Sint Jorisgilde uit Rosmalen kampioen viertallen 2015. De kampioenen ontvangen het prachtige zilveren kruis als aandenken. Helaas hebben geen jeugdschutters zich aangemeld voor het kampioenschap jeugd 2015. Verder stelt gilde Sint Agatha nog levensmiddelenpakketten en Boekelse Broeders ter beschikking voor de andere winnaars. Gilde Sint Agatha kijkt met groot genoegen terug op een geslaagd schutters-toernooi. ■

Bestuurslid van NBFS, Bert van der Staak, reikt het zilveren kruis uit aan Wilfred van der Leest.

Peter van den Burgt Laarbeekoning

Zondag 26 april 2015 zijn de vijf gilden van Laarbeek weer bijeen gekomen voor het traditionele Laarbeekkoningschieten. Er wordt geschoten om de felbegeerde titel Laarbeekoning. Inzet is een prachtig wisselschild dat indertijd geschonken is door de gemeente Laarbeek. Met 43 deelnemers mag gerust gesteld worden dat het Laarbeekkoningschieten leeft binnen het Laarbeekse. Na 184 schoten kroont Peter van den Burgt, van het gilde Sint Servatius uit Lieshout, zich in de vijfde ronde tot grote winnaar. Hij is een jaar lang het gezicht van de vijf Laarbeekse gilden. Locoburgemeester Frans van Zeeland heeft samen met Frans

Biemans de bijbehorende versierselen bij de overgelukkige koning omhangen.

De afgaande koning, Mario van den Elsen van het Gilde Sint Leonardus, ontvangt een replica van het schild, dat geschonken wordt door raadsnestor Frans Biemans. Het officiële programma begint door het wijden van de vogel door diaken Ton Schepens waarna de eerste schoten worden gelost door het kerkelijk gezag, het wereldlijk gezag, de schenker van de replica's en afgaande koning Mario van den Elsen. Het blijft nog lang onrustig op het Jan van Doorenpaviljoen bij de Blauwe Schut. Een erg gezellige traditie die we hopelijk nog lang is stand zullen houden. ■

Laarbeekoning Peter van den Burgt.

Het kost maar 5 euro

Het kost maar € 5 om een advertentie van vier kolomregels in De Gildetrom te plaatsen. De enige voorwaarde is, dat u abonnee bent. U kunt de tekst, maximaal vier kolomregels, sturen aan:

De Gildetrom, Past. Castelijnsstraat 33, 5423 SP Handel.
Voeg het geld in contanten er bij.

Adriaen van Bergenverschieting in Leur

Vrijdag 6 maart 2015 vindt in De Mouterij van het Gilde Sint Hubertus Leur de jaarlijkse Adriaen van Bergenverschieting plaats. Winnaar van deze wisseltrofee is de gildebroeder die tijdens de verschieting het hoogste aantal punten boven zijn algemeen gemiddelde weet te behalen. Na een spannende strijd komt gildebroeder Stephan Lauwerijssen als winnaar 2015 uit de bus. De koning van de gilde, Henk Lauwerijssen, overhandigt hem tijdens een gezellig samen-zijn de trofee. Adriaen van Bergen is een uit Leur afkomstige schipper en de bedenker van de list met het Turfschip van Breda, waarmee Prins Maurits in 1590 de stad Breda kan veroveren op de Spanjaarden. ■

De wisseltrofee wordt overhandigd.

Het goede doel van Sint Hubertus Leur

De doelstellingen van de schuttersgilden in het verleden zijn, naast het beschermen van de bevolking, het bevorderen van het welzijn van de inwoners van het dorp of stad. Dit gebeurt door ondersteuning van die gemeenschap. Ook het Gilde Sint Hubertus is hier altijd bij betrokken geweest. Tegenwoordig zijn er legio overheidsinstanties om de minder

draagkrachtige te helpen. Maar er zijn nog altijd veel goede doelen waar financiële steun welkom is. De gildebroeders en -zusters van Gilde Sint Hubertus spelen ieder jaar onderling een lotto waarvan de opbrengst bestemd is voor een goed doel.

Stichting Het Vrolijke Ruitertje geeft gehandicapten de mogelijkheid om zelfstandig of met

begeleiding paard te kunnen rijden. Hiervoor zijn veel vrijwilligers maar ook financiële middelen nodig.

Op 30 maart overhandigde Gilde Sint Hubertus een cheque van € 500 aan genoemde stichting. Door het steunen van deze activiteit geeft het gilde weer een van haar oude tradities vorm. ■

Alfred Boot overhandigt de cheque aan stichting Het Vrolijke Ruitertje.

CEES VAN ELDEREN (64) GILDEBROEDER

† 25 januari 2015

Sint Odulphus, Best (Kwartier van Oirschot)

Cees die sinds 1981 lid was had ondanks zijn zwakke gezondheid een warme belangstelling voor het gilde en bezocht zoveel als mogelijk was de activiteiten. Diens overlijden kwam plotseling.

DRÉ VAN DOMMELEN (78) EREDEKEN

† 30 maart 2015

Sint Martinus van het Heilig Sacrament, Dommelen (Kempenland)

Dré was lid sinds 1958 en vervulde daarin diverse functies. Hij was vendelier, gewoenscutter en lid van de overheid. Vanwege zijn langdurige verdienste als instructeur vendelen en overheidslid was Dré eredecken van het gilde en werd hij koninklijk onderscheiden in de orde van Oranje Nassau.

RIE CASTELIJNS - JANSSEN (91) GILDEZUSTER

† 17 MAART 2015

Sint Jan Baptist, Duizel (Kempenland)

Rie was samen met haar man Gerrit een van de eersten die zich na de herinrichting van het gilde in 1971 aanmeldde als lid. Altijd betrokken, actief en geïnteresseerd in ieder. Ze werd bij haar 40-jarig lidmaatschap onderscheiden en ontving een vendelgroet met haar goe verjaardag.

TON DAANEN (65) GILDEBROEDER

† 9 april 2015

Sint Ambrosius, Gilze (Baronie en Markiezaat)

Ton bekleedde verschillende functies binnen het gilde, zoals lid van de overheid; schietcommissie, zowel in het gilde als bij de kring. Hij was een goede organisator en een vrolijke noot ontbrak nooit bij hem.

JAN DE WIT (66) GILDEBROEDER/ZILVERDRAGER

† 18 april 2015

Sint Antonius en Sint Sebastiaan, Haaren (Maasland)

Jan was 13 jaar lid van het gilde en bezocht bijna alle gildeactiviteiten. Hij won ook regelmatig een prijs tijdens het schieten. Het gilde verliest een trouwe gildebroeder en zal zich zijn aanwezigheid blijven herinneren.

PIET VAN BREE (91) GILDEBROEDER

† 14 FEBRUARI 2015

Sint Agatha, Heeze (Kempenland)

Piet was ruim 40 jaar een trouw lid. In deze jaren vervulde hij onder anderen een tijd de rol van penningmeester. Hij zorgde in de kerk altijd voor de vlaggenstandaarden en het ophalen van de offergaven. Piet was het laatste nog levende gildelid van zijn familie die een zeer lange gilde geschiedenis kent.

ADRIAAN VAN ASTEN (85) GILDEBROEDER/ERELID

† 27 februari 2015

Sint Jan Baptista, Leenderstrijp (Kempenland)

Adriaan van Asten was 67 jaar lid. Trouw bezocht hij alle activiteiten van het gilde. In 1998 kreeg Adriaan het Gouden Schild van Kring Kempenland voor zijn vijftigjarig lidmaatschap. Daarnaast werd hem het erelidmaatschap van het gilde aangeboden. Bij zijn 60-jarig lidmaatschap kreeg hij het zilveren schild van het gilde.

MARTIEN VERBERNE (79) GILDEBROEDER

† 9 maart 2015

Sint Antonius Abt, Lierop (Peelland)

Martien Verberne, 63 jaar lid, was een zeer gewaardeerd gildebroeder. Veel hand- en spandiensten heeft hij verricht voor het gilde, onder meer bij de halfjaarlijks oud-ijzeractie, buitenlandse muntenactie, geraniumverkoop en onderhoud aan het schietterrein. In 2012 is hij onderscheiden met de Gouden Draagspeld met Robijn.

WIM VAN DEN BERG (91) GILDEBROEDER

† 21 januari 2015

Sint Lambertus, Maren-Kessel (Maasland)

Wim was 64 jaar lid, waarvan 25 jaar vendelier. Bij zijn zestigjarig lidmaatschap in 2010 ontving hij een kringonderscheiding. Wim was een gewaardeerd gildebroeder die, zolang zijn gezondheid dat toeliet, trouw aanwezig was.

HARRIE NEGGERS (84) GILDEBROEDER

† 20 maart 2015

Sint Joris, Middelbeers (Kwartier van Oirschot)

Harrie was vanaf 1950 lid en was een trouwe bezoeker van al onze gildeactiviteiten. Harrie zou in april 65 jaar gildelid zijn, maar deze mijlpaal heeft hij helaas niet meer kunnen meemaken. We blijven Harrie herinneren als een trouwe gildebroeder.

HARRIE VAN DOMMELEN (89) GILDEBROEDER

† 23 FEBRUARI 2015

Sint Joris, Middelbeers (Kwartier van Oirschot)

Harrie werd in 1963 lid van het gilde en menigeen in de verre omtrek zal zich Harrie nog herinneren als de dorps-smid van weleer uit de Beerzen. Het Sint Jorisgilde zal Harrie blijven herinneren als een trouw en actief gildelid.

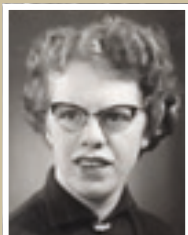

JO VAN DE VEN GILDEBROEDER

† 3 mei 2015

Sint Antonius Abt, Mierlo-Hout (Peelland)

Jo van de Ven zou op 30 mei 2015 zijn vijftig jaar gildebroederschap hebben gevierd. Jo was geruime tijd hoofdmanschap en lid van verdienste van het gilde. Verder bekleedde hij diverse bestuursfuncties. Jo was ook erelid van kring Peelland en was een van de initiatiefnemers van de senioren schietcompetitie in deze kring.

FIEN VAN ELDEREN-BROKKEN (84) GILDEMOEDER

† 7 oktober 2014

*Sint Sebastiaan en Barbara, Moergestel
(Kwartier van Oirschot)*

Fientje was bij vele mensen bekend als een hardwerkende lieve vrouw. Ze was op een ouderwetse wijze opgevoed om dienstbaar te zijn. Klaar staan voor iedereen en aan de slag als er iets moest gebeuren. Ze was nauw betrokken bij het gilde. Zo heeft ze jaren met haar man Jan de gildebar gerund.

THEO BRESSERS (85) GILDEBROEDER/oud-KONING

† 27 oktober 2014

Sint Joris, Oirschot (Kwartier van Oirschot)

Theo Bressers was lid sinds 1962. Zowel in 1970 als in 1974 schoot hij zich koning van het gilde. Mede met zijn inzet werd in de jaren zeventig een dansgroep opgericht, werd het tamboerskorps uitgebreid en de vendeliers opgeleid. Ook was Theo initiator van de kostumering van het gilde. In 1978 slaagde Theo er niet in om keizer te schieten.

WIM KNEVEL (85) oud-HOOFDMAN

† 9 april 2015

Sint Sebastiaan, Oisterwijk (Maasland)

Wim was een ingetogen markante persoonlijkheid en een oprechte verdediger van de eeuwenoude gildetradities. Hij was een telg uit een echte gildefamilie. Vendelier, handboogschutter, secretaris en na zijn hoofdmanschap ouderling. Bij de viering van zijn 60-jarig gildelidmaatschap in 2009 is hij geëerd met de zilveren legpenning van de gemeente Oisterwijk. Jaren daarvoor ontving hij een koninklijke onderscheiding en bij zijn 50-jarig lidmaatschap werd hem de kringonderscheiding in zilver van kring Maasland uitgereikt.

WIEN MASSUGER-VAN IERLAND (70) GILDEZUSTER

† 8 april 2015

Sint Sebastiaan, Oisterwijk (Maasland)

Wien maakte kennis met het gilde toen zij haar latere man Gerard leerde kennen. Acht vierkante meter in het gidelokaal waren van haar: de bar. Naast haar inspanningen in het gilde voor de leden, was Wien zeker ook betrokken bij de meer persoonlijke omstandigheden van de broeders en zusters. Zij had een luisterend oor en het vertrouwen werd daarna niet geschaad. Ze was trots op haar kleinzoon Rick, die sinds enige jaren tamboer is bij het gilde.

TOMMY VAN BEEK (50) GILDEBROEDER

† 10 februari 2015

Sint Anna, Riethoven (Kempenland)

Hij was lid sinds 2000 en vendelier. In 2014 werd hij op zijn toerbeurt jonge deken binnen de overheid. We hebben hem leren kennen als een actieve gildebroeder. Met veel toewijding en enthousiasme zette hij zich in voor het gilde zoals bij de organisatie en uitvoering van onze laatste Kringdag in 2011 en bij onze jaarlijkse Bloemenactie. We zullen hem herinneren als een gezellige en betrokken medebroeder.

TON VAN DE VRANDE (76) GILDEBROEDER/oud-KONING

† 8 februari 2015

Sint Sebastiaan van Willem II, Tilburg

(Kwartier van Oirschot)

Het Koninklijk Handboogschuttersgilde Sint Sebastiaan van Willem III, Tilburg ontving het bericht dat Ton van de Vrande was overleden.

Overzicht Fotoherkenning 2014

Ieder nummer doen wij in de rubriek 'Foto oude doos' een beroep op uw kennis. Hieronder vindt u de resultaten van de fotoherkenning van 2014. Mocht u alsnog aanvullingen hebben, dan horen wij dat graag.

De kleurenfoto van Gaston Remery is genomen op de kringgildedag te Eersel in 1982. De vier tamboers zijn gildebroeders van het Gilde Sint Jan Baptist te Duizel: van links naar rechts Bart Wintermans, John Cox, Martien Nijssen en Joost Nijssen.

Helaas zijn de drie gildebroeders op de prentbriefkaart (uitgave J.N. Voorhoeve, Den Haag) niet geïdentificeerd. De lezers hebben zowel het gilde (schietend met de handboog op de vogel) als de locatie niet herkend. Een inzender opperde: "Zou het wel om een Brabants gilde gaan?"

Op de gildedag te Best maakte Noud Aartsen in 1983 deze opname van het Sint Odulphusgilde. Hij wist een vendelgroet voor de parochiekerk (na afloop van de eucharistieviering) vast te leggen. Het geheel wordt geflankeerd door leden van de Overheid en enkele gildebroeders. Herkend zijn o.a.: hopman Jan Swinkels en koning Wim van Rijssel (respectievelijk tweede en derde van links); de huidige hopman Gerrit Jan Swinkels (uiterst rechts).

Na een tweede oproep ontvingen we alsnog een reactie. Fotograaf Hans-Joachim Schröter kreeg in 1980 de opdracht van Provincie Noord-Brabant om alle facetten van de Brabantse gilden vast te leggen. Slechts één van de gildenarren is herkend: Jos Snepscheut (derde van links) van het Gilde Sint Sebastiaan en Barbara uit Moergestel. Hij was van 1976 tot 1983 lid van dit gilde.

Uw reacties kunt u sturen naar: de Brabant-Collectie (brabant@uvt.nl) of naar Tony Vaessen (antonijs.vaessen@pandora.be).

Wie wat wanneer?

De voluit lachende nieuwe koning, gepubliceerd in nummer 1 van De Gildetrom 2015 is herkend: Harry Box van Sint Catharina en Sint Barbaragilde Eersel.

Op maandag 8 juli 1963 vond het koningschieten plaats. Deze opname is gemaakt op het schietterrein. Het moment van het omhangen van het koningszilver door twee sigaren rokende heren is vastgelegd, links ziet u hoofdman Janus Versmissen en rechts burgemeester Stevens.

Fotograaf Gaston Remery maakte deze uitsnede en plakte het in zijn album 'Nieuwsfoto's Eersel e.o. 1963-1966'.

In het jubileumboek Daor hedde de guld (1985), p. 83 staat een andere afbeelding. Deze is genomen voor het gildehuis Café Marktzicht in Eersel. NB: In 1963 schoten beide gilden van Eersel voor koning. Dit komt slechts eens in de 12 jaar voor. Ook de koning van het Onze Lieve Vrouwe Gilde is door Remery gekiekt.

DE FOTO IN DIT NUMMER

Bij het 400-jarig bestaan van het Schuttersgilde Sint Joris te Haaren maakte Persbureau Het Zuiden in 1931 deze opname. Wie herkent de tamboer en de vaandrig/koning? Volgens een krantenartikel zouden de gildetrom en het vaandel uit 1620 stammen. Wie kan ons uitsluitsel geven? Graag uw reactie sturen naar de Brabant-Collectie (brabant@uvt.nl) of naar Tony Vaessen (antonius.vaessen@pandora.be). ■

Gildekleintje

Te koop:

**Caravan Tabbert Baronessa 600
compleet ingericht.**

Op mooie vaste plaats nabij Maastricht / Eijsden

Info: 06-13 31 32 55

GILDEZILVER

ATELIER NOUD PETERS

Breestraat 47, St. Anthonis Tel. (0485) 38 33 66
www.edelsmidpeters.nl

Blinkt uit in vakmanschap

VAN LOON

CONFECTIE

GILDENKLEDING MET "TRADITIE"

VRAAG VRIJBLIJVEND EEN OFFERTE AAN!

WWW.VANLOONCONFECTIE.NL INFO@VANLOONCONFECTIE.NL TEL.: 06-28459024

Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden

GERESERVEERD VOOR FEDERATIEVE TOERNOOIEN

- Het boogschieten op wip in april (m.u.v. de vierde zondag);
- Het VTBS-toernooi op de derde zondag in september;
- Het gewerschieten 1e zondag in september.

GILDEFEESTEN IN 2015

05 juli
Vrij gildefeest Sint Willibrordusgilde, Casteren.

05 juli
Kringdag Maasland Sint Jorisgilde, Berlicum.

28 – 29 – 30 augustus
Europees Schutters Treffen te Peine (Duitsland).

13 sept.
Kringdag Baronie en Markiezaat Sint Hubertusgilde, Leur.

20 september
NBFS-toernooi VTBS, Sint Sebastiaangilde, Lage Mierde.

6 september
NBFS-toernooi gewerschieten Sint Lambertusgilde, Vessem.

10 oktober
Hoofdlidendag in 's-Hertogenbosch, opluistering Kring Baronie en Markiezaat.

GILDEFEESTEN IN 2016

april
NBFS-toernooi kruisboogschieten op wip in Kring Maasland.

29 mei
Kringdag Kwartier van Oirschot Sint Odulphusgilde, Best.

05 juni
Kringdag Kempenland, Sint Luciagilde, Steensel.

05 juni
Vrij Gildefeest Sint Barbara Gilde, Ravenstein.

19 juni
Kringdag Baronie en Markiezaat, Sint Willibrordusgilde Alphen.

18 september
NBFS-toernooi VTBS, in Kring Baronie en Markiezaat.

04 september
NBFS-toernooi gewerschieten Sint Matthiasgilde, Oploo.

08 oktober
Hoofdlidendag in 's-Hertogenbosch, opluistering Sint Matthiasgilde Beers.

GILDEFEESTEN IN 2017

april
NBFS-toernooi kruisboogschieten op wip in Kring Kwartier van Oirschot.

28 mei
Vrij gildefeest Sint Jorisgilde, Oirschot.

juni
Pausmis in Den Haag Sint Antoniusgilde, St. Anthonis.

11 juni
Kringdag Peelland bij Sint Jorisgilde Someren.

9 juli
Kringdag Baronie en Markiezaat (locatie nog niet bekend)

03 september
Landjuweel bij Groot Gaesbeeker Gilde te Soest

17 september
NBFS-toernooi-VTBS Heilig Bloedsgilde Boxmeer.

GILDEFEESTEN IN 2018

10 juni
Gildefeest Sint Lambertusgilde, Vessem.

GILDEFEESTEN IN 2020

april
NBFS-toernooi kruisboogschieten op wip in Kring Peelland.

17 mei
Vrij gildefeest bij Sint Jorisgilde, Moergestel.

12 juli
Vrij Gildefeest Sint Antonius Abtgilde, Deurne.

23 augustus
Vrij gildefeest Gilde O.L.Vr. en de Heilige Willibrordus, Wintelre.

06 september
NBFS-toernooi gewerschieten in Kring Kwartier van Oirschot.

20 september
NBFS-toernooi VTBS bij Sint Servatiusgilde Lieshout.

